

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A bűn.

Az emberi lélek csodás összetétele a jónak és rosznak. Ott születik a szeretet, a legmagasztosabb érzés a világon; ott van elrejtve a gyűlölet, a bűn csirája is, amelyet sokszor nagyra nővelnek az ember önző, gonos indulatai.

Van-e felemelőbb érzés az emberszeretetenél, van-e lesújtóbb látvány, mint az a bűn, amelyet az emberiségből kivetkőzött ember utálatos szenvedélyeitől üzve elkövet; mikor öl és vérrel fertőzteti meg a kezét, amelyet mások javára kellett volna használnia: hogy dolgozzék azokért, akiket a gondviselés reá bízott, hogy vezesse őket az élet utjain.

A civilizáció nemesebbé tette az embert; elnyomta a vad indulatokat; szeretetre tanította a népeket s magasabb célokat jelölt ki számukra. Az ember vad indulatai azonban még mindig élnek és sokszor utat törnek maguknak, hogy elérjék a jókat: mennyi gonoszság megfér az emberi lélekben,

A mult héten bírái elé állítottak egy asszonyt, akinek szívében nem volt emberi indulat; aki halálára vágyott annak a férfinak, akit az Isten élettársul adott melléje, aki atyja volt a gyermekének. Ez a némberek hosszú során át főzte a terveket az

ura elpusztítására és egy romlásra hajló emberrel végrehajtatta szörnyű tervét.

Megdöbbenve áll meg az érző ember a szörnyű bűn előtt és elveszti a hitét a civilizáció hatalmában. És mikor a legundorítóbb gonosztetteket látja felburjázani azon a talajon, amelyen a haladás munkájának nagyszerű nyomai látszanak; amikor az erkölcsi fogalmak tisztultabb világát hirdetjük s a társadalom békéjét gyilkosok veszélyeztetik; feltámad a kétely, vajjon eljut-e valaha odáig az emberiség, ahová a nagy lelkek vezetni akarták; vajjon az emberi szenvedélyek és indulatok felett fog-e valamikor feltétlen uralmat nyerni az erkölcsi jó s a béke szelleme.

Ugy látszik, hogy a szenvedélyeknek csak kifejezése változik, de a szenvedélyek ugyanazok maradnak. Kaintól kezdve mind e mai napig a gyilkosok lélektana változatlan.

A szerelem, a boszu, a birvágy s a vak indulat ontották a vért és ontják ma is. Ezeket az érzelmeket az ember szívéből kiirtani nem lehet soha, de ellenállóvá lehet tenni az embert, hogy uralkodjék önmagán és bűnös ösztönein.

A társadalom védi magát a gonosztevők ellen; törvényekkel bástyázza körül az

emberek jogait és javait, de a bűnt a törvények sem fogják teljesen kiirtani s csak az emberiség fokozatos nemesülése, az önfegyelmezésre való szoktatása fogja kevesbíteni.

A társadalomnak védekeznie kell a bűnösökkel szemben, mert büntetés nélkül féket vesztenének az indulatok. Ez az önvédelmi harc örökös, de mindig a jó fog győzni, mert a bűn undort kelt és megbesteleníti.

Egy gonosz asszony s egy bűnös férfi ellen hívta fel a társadalmat a törvény, hogy szolgáltatson magának igazságot. S tizenkét esküdt lelkiismerete kitesztotta a gonoszokat a társadalomból. A törvény halált mondott az asszonynak; örökre kizárja a férfit a jobbak közül. S úgy érezzük, hogy ez az igazság, csak arra a gondolatra borzad össze az ember, hogy a törvény erőszakos halállal pusztítson el egy embert az élők sorából.

Van-e joga a társadalomnak, az államnak, a hatalomnak ölni? Nem elég-e, ha védekezése a szabadság elvonásáig terjed s beleavatkozhatik-e az ember az alkotó munkájába?

Az újabb büntető törvények mellőzik a halálbüntetést; még a gyilkostól is azt

TÁRCA.

A boszu.

Írta: Sümeghy Zoltán.

Az ablak előtt kényelmes hintaszékben hanyagul hintázó szép, szőke asszony fázva fogta össze keblén könnyű savlját, a mint a nyitott ablakon át beözönlő hűvös esti levegő arcába csapódott. Ajkai körül fülényes, gunyos mosoly játszadozott s szép sötét szemével haragosan tekintett a mellette egy alacsony bársony-puffon ülő férjére, a ki fejét kezeibe hajtva hallgatott mélységesen . . . A hálószoba fényes butorzatát díszes művi függő éjjeli lámpás discret rózsaszín fénye világította be s a homályos háttérben látni lehetett az alcoven nehéz gobelin függönyeibe szőtt fantasztikus képek elmosódó korrajzait.

A férj kellemetlenül érezte magát; bántotta a néma csend, mely a közöttük történt heves szóváltást követte — engesztelő hangon szólalt meg:

— Tehát nem akarja belátni, Irén, hogy ártatlan vagyok?

A fiatal asszony hófehér kacsóival tagadólag intett.

— Nem és nem — mondta határozottan.

— De édes Irén, ne dacoskodjék. Maga okos asszony, a ki megtudja érteni, feltudja fogni azt, hogy vannak pillanatok, mikor a legerősebb jellemű férfi is ingadozik és elbukik — nem tudva ellentálni a vágynak, ösztönnek. Nekünk férfiaknak közös bűnünk az, hogy nőekkel szemben nem tudjuk tartani és védeni magunkat. Szavuk parancs, akaratuk szent s nekünk, gyarló embereknek — engedelmeskedniük kell egy örök törvénytől fogva, a mely alól kivonni magunkat épen gyarlóságunknál fogva nem tudjuk. Mielőtt meggondolhattuk volna magunkat, már bent vagyunk a bűnben s vétkezünk. Egy szép asszony szemének csábos tekintete, vérpiros ajkainak ígéző mosolya, mézédés csókja rabul ejti és mámorossá teszi a legerősebb férfit is.

— Úgy? — szólt közbe hirtelen az asszony — és mit mondana, mit szólna maga uracska ahhoz, ha én tettem volna úgy, mint maga tett s mikor kérdőre vonna érte, oly ostobául naiv érvekkel védekezne, hogy: „Ne dacoskodjék, Géza! maga okos férfi, a ki meg tudja érteni, fel tudja fogni azt, hogy vannak pillanatok, mikor a legerősebb jellemű asszony is ingadozik és — elbukik nem tudva ellentálni a vágynak, ösztönnek“ — s így tovább, a hogy itt maga az előbb elszavalta. Mentené a maga örök törvénye az én bűnömöt, vétkeimet, mondja?

A férfi türelmetlenül vágott egyet a fejével.
 — Eh! Az egészen más, maga nem férfi — válaszolt indulatosan.

— Az igaz — folytatta a nő — csak hogy mi ép úgy ki vagyunk szolgáltatva a bűnnek, mint maguk férfiak — sőt jobban — mégis mi sokkal erősebbek vagyunk a kísértésekkel szemben. De azért magukat tartják az »erős« nemnek, holott gyengébbek tiszser, százszor a nőknél, mert úgy hajlongnak erre-arra, mint a nádszál a szélben. Mi nők olyanok vagyunk, mint a repkény, mely egy bizonyos tölgy derekához köti magát. Élete a mi életünk, halála a mi halálunk. De erős vihar legyen aztán az, mely bennünket letépjen a tölgyderékről; míg maguk férfiak — a törekeny nádszálak — földig hajladoznak a legelső szél gyenge fuvalmára is.

— Igaza van Irén — felelt mosolyogva a férfi, miközben hanyagul pödört egyet szépen gondozott szénfekete bajuszán. Hozzám is odakötötte magát egy »repkény« s nem volt olyan heves vihar, mely letudta volna tépni a derekamról.

Az asszony arca elhalványult.

— Reám célzott ezzel? kérdezte izgatottan, remegő hangon.

— Nem. Arra a színésznőre értettem.

A fiatal asszony nem felelt. Szép szőke fejét

várják, hogy megjavuljon; alkalmat akar-nak adni a megbánásra. Vajjon nem embe-ribb, nem méltóbb-e ez a felfogás, mint a könyörtelen törvényes ölés? Felbredhet még a leggonoszabb ember lelkében is a teremtő kezéből hozott isteni szikra, hogy javulásra intse, megbánásra vezesse.

De kérdés, hogy a társadalmat eléggé védi-e az emberies bánásmód s az irgalom gyakorlása? Nem szükséges-e az elrettentő példa s a halál réme azokért, akik a bűnre könnyen hajolnak, akiknek erkölcsi világa sötét s ugyszólván csak a testi büntetéstől félnek?

Vitakozzanak felette a hivatottak. Talán eljön az idő, hogy az erkölcsi halál lesz a legnagyobb büntetés s nem lesz szükség a bitófára.

Igazságuk lehet azoknak, akik a mi országunkban a büntetés elrettentő hatását feltétlenül szükségesnek látják. Ha valaki ismeri a népet, igazolhatja, mekkora ingere van a lelkiismereti fékét vesztett, bűnre hajlandó embernek abban, ha azt, akit bűnösnek tud, büntetlennek látja, vagy irgalmasságot lát gyakorolni a legnagyobb bűnösrel szemben. A gonosz indulatok könnyen tervvé válhatnak a tervek elhatározássá érhetnek.

Jaj annak a társadalomnak, amely a bünt elhatalmasodni engedi.

A rettenetes bitó a társadalmi önvédelmi harcának egyik fegyvere, elrettentő eszköze. Nem az igazság követeli a bűnös halálát, hanem a megtorlást kereső ember s a magát védő társadalom. Az ember azonban egyelőre nem engedi a kezéből a boszúállás eszközét kiütni.

De eljön az idő, hogy a szégyenfa el-tűnik az igazságszolgáltatás mezejéről s a bűnök büntetése s a társadalom önvédelme nem olt ki egyetlen életet sem.

Kivitel.

A magyar nemzet, így mondják az államférfiak és tudósok, gazdasági átalakulás előtt áll és a gazdasági megizmosodás útjain szépen halad előre.

A magyar nemzet óriási gazdasági bajok között él és ezek ellen folytat évtizedek óta harcot a létért; így érzi a nép.

Meglehet, hogy a nyomorúság az átalakulás következménye, mert minden evolúció rombolással is jár és tönkretesz egyes néprétegeket. Amint az eszmék átalakulása leszorítja a felszínről a régi ideálokat, úgy az új gazdasági rend csak a réginek romjain épülhet fel.

De kérdés, hogy a rombolás után biztosan felépül-e az új rendszer, amely széles néprétegeknek juttat jólétet? Ott, ahol a kidült fal helyére azonnal új épül, ahol a haladás a rombolással párhuzamos, ahol minden elvesztett keresetforrás helyén új nyílik, ott nem félnek a jövőtől.

Mi azonban nem úgy eselekedtünk, mint más nemzetek, amelyek már gazdasági virágzásuk tetőpontján arra irányítják figyelmüket, hogy a jövődelmi forrásokat szaporítsák s a jólét rosz időben se szűnjék meg. Mi nem eselekedtünk ezt, mert gazdasági életünk megállapodottságra, önállóságra, az ország politikai kialakulási viszonyai miatt, nem vergődhetett. Viszont igaz az, hogy a javítást mindig az utolsó pillanatra, a legválságosabb időre hagytuk és úgy azoknak az eszméknek felvetése, melyeket most a szükség parancsol ránk, sikeres keresztülvitelre való kilátással a gazdasági bőség idejében lett volna alkalomszerű.

Ma már arra a meggyőződésre jutottunk, hogy csak kivitelünk emelése által lehet népünknek nagyobb jólétet teremteni. A védvámok, a termelés fokozása, az állami szubvenciók mind nem képesek az általános jólét fokát emelni, legfeljebb egyes osztályoknak teremtenek biztosabb existenciát a többiek rovására. Egyedül a kivitel emelkedése jelenthetne az egész nemzetre nézve újabb és nagyobb jövedelmi forrást.

A kivitel emelésére sok tanácsot adtak a nemzetgazdák; sok tervvel állnak elő hivatottak és nem hivatottak. Valamennyi tervnek azonban egy sarkalatos hibája van, mind ragaszkodik a mostani gazdasági viszonyokhoz; egy sem ad irányt arra, hogy mikép lehetne és kellene a ránk nézve hátrányos viszonyokat megváltoztatni.

A radikális újítások, úgy látszik, Magyarországon ki vannak zárva s ahány ankét, kongresszus lejártszódik, valamennyi kicsinyes tanácsokban, jelentéktelen intézmények sürgetésében eszesosodik ki. Mikor arról volt szó, hogy a kiscgazda nem képes olesó kölcsönt szerezni, azt a tanácsot adták, hogy a kataszteri birtokíveket bélyegmentessé kell tenni. Mikor a kiviteli kereskedelem emeléséről tanácskoztak, azt hozzák fel, hogy a konzuláris intézmény nem kedvez a magyar érdekek-

nek, hogy a kereskedelmi információ-szolgálat rosz, amelyek kétségtelen igazságok ugyan, de jelentéktelenek. Ha ezek a bajok orvosoltatnának is, kiviteli kereskedelmünk egy lépést sem tenne előre.

Hogy kivitelünk emelkedjék, ahöz először kivitelre képes ipar és mezőgazdaság, azután megbízható, tőkében gazdag nemzeti kereskedelem s végül biztos piacok kellene. A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem fejlesztése napirenden levő kérdés; tudjuk is, hogyan lehetne a különböző gazdasági ágakat tengődésükből felsegíteni. Ma már sokkal fontosabb a kiviteli piac kérdése.

Kiviteli piacaink pedig nem hogy szaporodnának, hanem félt, hogy a lábra kapott védvámok irányzat mellett a meglevőket is elveszítjük. A legnagyobb kiviteli cikkünk eddig a liszt. A nagy malmok évi mérlegeiből azonban azt olvashatjuk ki, hogy ezek kiviteli terrenaikat már teljesen kiaknázták s az üzem kiterjesztésére kilátás alig lehet.

De tekintsük a dolgot kicsinyben, a mi viszonyainkra alkalmazva. A konzuli jelentések arról számolnak be, hogy Németországba milliókat érő gyümölcsöt importálnak. A hamburgi piacra évenként óriás tömeg esemeszőlő kerül. A gyümölcs legnagyobb részét Olaszország viszi ki. Nézzünk körül szőlőtermelőink között; vajjon hányan tudják a esemeszőlőt értekesíteni s akik készleteiket eladják, mennyit visznek külföldre? Ugyszólván semmit. A belfogyasztás igényeivel kénytelenek vagyunk beérni.

Ipareikreink számára a legjobb kiviteli tér a kelet, amelyet azonban kiaknázni nem tudunk a külügyi politika sskkuzásai miatt.

A nagy európai államok gyarmatrendszerükkel olyan gazdasági helyzetet teremtettek maguknak, hogy természeti kincsekben dús hazánk nem képes jólétre szert tenni. Kénytelen folyton azt hangoztatni, hogy Európán kívüli, tengeren túli piacokat kell szerezni a magyar termények részére.

És ha már önálló vámterületünk nem lehet, a vámközösségnek legalább azt a hasznát szeretnők látni, hogy a gazdaságilag még ki nem használt területekből a mi javunkra is jusson valami.

Ha a belfogyasztás nem boldogíthat bennünket, keressük a boldogulást kifelé. Eddig a mi népünk csak a kivándorlás révén keresett hasznót a külföldtől s evvel is annak erejét, gazdaságát gyarapította és míg más nagy nemzetek gyarmatokat teremtettek a saját javukra, mi gyarmata lettünk egész Európának.

A jövőre vonatkozó jóslatok kedvezők; céljainkat és reményeinket közeledni látjuk s talán néhány évtized múlva beköszönt a fellendülés, mert érdekeinket ma sokkal jobban előtérbe tudja tolni a kormány a nemzetközi egyezményekben, mint harminc évvel ezelőtt.

Ontudatos munka folyik a magyarság gazda-

az ablak felé fordította s nézett ki sokáig, szótlanul a sötét, hangtalan éjszakába. Az ablak alatt álló akácfaék illatos fürteit meg-meglebbentette a halk éjjeli szellő, mely koronkint végig-suhant a szunnyadó tájon. A keleti égboltozaton tovalengő felhőfoslányok közül egy pillanatra kibukkant a hold telt korongja és sápadt fény-sugaraival bevilágította a vidéket . . .

Hirtelen odafordult a férfihez, aki mozdulatlanul ült helyén, fejét kezeibe hajtva, lopva lesett ujjai között a szép asszony arcába.

— Géza, maga nem szeret engem.

Nyugodtságot erőltetve mondta, de hangjában benn rezgett a végtelen fájdalom és keserűség, mely lelkét elfogta.

A férfi felkapta fejét s mélyen a szemébe nézett a nőnek.

— Szeretem — mondta elkomolyodva.

— Nézze Géza, nekem hiába esküszik ezentúl égre, földre, esillagokra, hogy így szeret, úgy szeret, hiába térdel előttem s esókolja még a lábaim nyomát is — én csak nem tudok magának hinni többé. Eddig hittem, mint egy Istennek s mégis megesalt. Mondja, tudna maga hinni az Istenben, ha egy szép napon arra a tudatra ébredne, hogy Istene, kit szeretett, imádott, kihez fiatal szive, lelke, összes vágyával

rajongásával ragaszkodott — nem egyéb közön-séges embernél, a ki hús és vérből van, mint mi és vétkezik — mint maga tette?

A férfi pillanatra meghökkent; még ily szenvedélyes tonusban nem hallotta nejét beszélni. De ajkai körül ismét megjelent a különös alattomos mosoly, mely bizonyos szelid dacot kölcsön-zött férfias szép arcának.

— Én nem vagyok Isten, Irén, csak gyarló ember, a ki nem lehetek ment a hibáktól és tévedésektől. Önkénytelenül és akaratunkon kívül is bűnbe juthatunk, ha a körülmények és viszonyok úgy alakulnak.

— Önkénytelenül és akaratán kívül vétkezik az — kérdezte maró gunnyal az asszony — a ki több mint féléven át nyilvánosan viszonyt folytat egy színésznővel, lakást bérel, fogatot tart számára, ruházza és ez idő alatt nejét, kinek örök hűséget, szerelmet esküdött — otthon el-hanyagolja? Vagy talán nem volt ideje a gondolkodásra, megfontolásra egy teljes félesztendő alatt? Nem érezte, nem látta be, hogy a mit tesz, eselekszik, az ellenkezik a tisztesség és becsület, a férj és családapa fogalmával?

A férfi úgy tett, mintha oda sem hallgatna az asszony szavaira. Hanyag mozdulattal nyult zsebébe s vette elő cigaretté dobozát; mialatt

ujjaival a bronzszínű dohányból nyugodtan cigarettet sodort — egykedvűen szólt oda nejének:

— Nem lesz kellemetlen a dohányfűst magának, Irén, ha rágyujtok?

Az asszony haragosan fordította el fejét. Mőd-féletl boszantotta férje mosolygása és közömbös viselkedése. Fájt lelkének az a sértő közöny, melylyel férje iránta viseltetik s alig tudta visszata-tanni, hogy sirva ne fakadjon.

— Mit törődik maga én velem! — tört ki végtelen keserűséggel — ha kellemetlen is. Kelle-metlenebb úgy sem lehet, mint az én életem.

A férfi eldobta a cigarettát. Felállt az alacsony puffról és megrögzte a nő kezét.

— Nézze Irén, maga ma nagyon rosz han-gulatban van. Ily kedélyállapotban nem lehet tisztázni az ügyet, mely közöttünk van. Most úgy is későre jár az idő már, nem zavarom tovább, pihenjen le. Holnap elintézzük, rendbe hozzuk a dolgot. Addig is megnyugtatóására ki-jelentem, hogy nekem azzal a nővel csak látszó-lagos viszonyom volt. Sohasem szerettem azt a hölgyet, sem meg nem öleltem, sem meg nem esókoltam, még beszélni sem igen beszéltem vele. De most még a lakást, kocsit, szóval a párt-fogást is megvontam tőle . . . Azért tettem az egész dolgot, hogy magán, Irén — boszút álljak,

sági megerősítése érdekében s ha ma sok baj nehezül is vállainkra, legalább éltet bennünket a remény, hogy a munka eredménye, a hosszú béke áldása ránk nézve sem veszhet el.

A zalaegerszegi ipartestület közgyűlése.

A zalaegerszegi ipartestület évi rendes közgyűlését Kovács László testületi elnök elnöklésével február hó 22-én tartotta székházának üléstermében a testületi tagok szép számu részvétele mellett.

Elnök üdvözlöi a megjelent testületi tagokat, valamint az iparhatósági biztos helyettesképen megjelent Fülöp József városi aljegyzőt; jelenti, hogy az előjáróság a közgyűlés összehívására nézve az alapszabályokban előírt módon járt el; majd a közgyűlés határozatképességét megállapítja s azt megnyitja s a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Tankovits József és Lendvay Balázs testületi tagokat kijeleli.

Ezután felolvastatott a múlt 1902. évi február hó 23-án tartott közgyűlésről felvett jegyzőkönyv, amelyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett.

Majd Klosovszky Ernő testületi jegyző olvasta fel az előjáróság jelentését az 1902-ik évi testületi működéséről; ismertette a testület működését az ipartörvény módosítása tárgyában; elnöke által képviseltette magát a testület az 1902. október hónapban Nagyváradon tartott iparosok congressusán; megemlékezett ama kegyes, ezer koronás alapítványról, melyet özv. Skublics Jenőné az elagott iparosok javára boldogult férje emlékének megörökítése végett tett; megemlékezett kegyelettel a jelentés Bence György, Hollós József és Farkas Ferenc testületi tagok elhunytáról; az alapszabályok módosításáról, továbbá az előjáróságnak azon újabb és nagyon is célszerűnek bizonyult eljárásáról, mely szerint a szabadulások minden hó első vasárnapján d. e. 19 órakor vannak az előjárósági tagok jelenlétében; az év folytán volt egy közgyűlés, 12 rendes és 2 rendkívüli előjárósági ülés; a békéltető bizottság 11 esetben 25 ügyet békésen intézett el, 3-at bírósághoz utalt; 118 tanonc szerződéses volt és 95 tanonc bizonyítványt állított ki.

A közgyűlés az előjáróság évi jelentését helyeslőleg tudomásul vette.

Olvastatott a számvizsgáló bizottság jelentése a testület 1902. évi számadásának megvizsgálásáról, amely szerint a számadás egészen rendben találtatott; dicséretileg emlékezik meg a jelentés az új könyvvezetésről s a felmentvény megadását javasolja. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság javaslatához képest Puer István testületi pénztárosnak az 1902. évi számadását illetőleg a felmentvényt megadta.

A számadással kapcsolatban Vörös Gyula alelnök indítványára a közgyűlés utasítja az előjáróságot, hogy az országos hitelszövetkezetnél jegyzett ezer koronás üzletrészt, melyre eddig a testület 400 koronát fizetett le, a rendelkezésére álló pénzből igyekezzen mielőbb teljesen befizetni, mert csak akkor kezd az üzletrész a testület részére kamatozni, ha azt teljesen befizette.

Az 1903-ik évi költségvetési tervet az mert télen, mikor abból az ominozus regattabálból hazajöttünk s féltékenységi jelenetet rögtönöztem — kiutasított szobájából. Emlékszik még reá? Másnap újra kértem bebocsátást. Ujra nem engedett be. Többször azután — a mai napig — nem alkalmatlankodtam s ma sem akarok terhére lenni. Isten vele Irén, jó éjszakát! Azzal megcsókolta neje kezét s távozni készült.

— Maradjon még egy percig Géza, úgy sem tudok aludni — szólt titkolhatóan öröm hangján az asszony.

A férfi megállott az ajtóban s visszafordult. Az éjjeli lámpás halvány fényénél észrevette, hogy az asszony szemében könnyek csillognak. Egy percig habozott. Aztán betette az ajtót s odament nejehez. Mikor kezeik egymáshoz értek, vágyódó tekintetük találkozott, valami édes, meleg áramlat, delejes érzés hullámozott végig egész testükön. A férfi átfogta izmos karjaival a nő könnyed karesu derekát s magához vonta a hintaszékbe...

előjáróság javaslatához képest 4.062 K bevétellel 3.316 K 53 f kiadással és így 745 K 47 f remélhető pénztármaradvánnyal a közgyűlés változatlanul elfogadta.

Ezután elnök maga és tisztársai, az előjárósági és számvizsgáló bizottsági tagok nevében megköszönve a beléjük helyezett bizalmat — állásáról lemondott s kérte a közgyűlést, hogy a választás vezetésére korelnököt válasszon.

A közgyűlés élénk éljenzéssel adott kifejezést közszereplésében levő elnöke iránti bizalmának lelépése alkalmából s Breisach Sámuel testületi tag korelnöksége alatt a választás eszközölhetése végett Puer István, Pap Alajos és Varga György tagokat választá a kijelelt bizottság tagjaivá; a bizottság működésének tartamára korelnök a közgyűlést felfüggesztette.

A kijelelt bizottság működésének befejeztével korelnök a felfüggesztett közgyűlést folytatólag megnyitja.

A választás és kijelelt bizottság javaslatának megfelelőleg közfelkiáltással történt s eredménye a következő:

Kovács László elnök, dr. Jámor Márton ügyész; Morandini Tamás, Pfeiffer Henrich, Vapper Ignác számvizsgáló bizottsági tagok.

Az előjáróság tagjai: a) rendes tagok: Baly Béla, Breisach Sámuel, Berger Samu, Domonkos Ignác, Heinecz János, Jády Károly, Takács István (eszmadia), Kummer Gyula, Kaszás Kálmán, Varga György, Lendvay László, Kiss Károly, Pittermann István, Németh Ferenc, Lakatos István, Schvarecz Mór (sütő), Lusker János, Mauthner Jenő, Pap Alajos, Stefanecz József, Vörös Gyula, Szakály István, Kovács István (cipész), Nagyfy József; b) póttagok: Sipos Antal, Garai Lipót, Lendvay Balázs, Türk Mihály.

Kovács László újból megválasztott elnök, akit tized ízben ért iparostársai részéről a megtisztelő kitüntetés, hálás szavakban mondott köszönetet az újból feléje irányult bizalomért, mely elől nem térhet ki; igéri, hogy a jövőben is igyekezik ezt a bizalmat és ragaszkodást lehetőleg kiérdemelni a testület ügyeinek lelkiismeretes vezetésével; kéri a testület tagjainak közös és vállaltatott működését, mert csakis így vihetik előbbre az ipartestületnek s ezzel mindnyájuknak közös ügyét.

A közgyűlés az elnök szavait lelkes éljenzéssel fogadta.

Egyéb tárgya a közgyűlésnek nem lévén, elnök miután megköszönte a megjelentek türelmét, a közgyűlést bezárta.

Képviselőtestületi ülés.

A városi képviselőtestület Várhidy Lajos polgármester elnöklésével február hó 26-án rendkívüli közgyűlést tartott.

Tekintve, hogy a honvéd huszár laktanya bérletének ideje a jövő évben lejár, a képviselőtestület elhatározta, hogy a bérlet megújítása tárgyában a honvédelmi miniszterhez felterjesztést intéz s egy bizottságot választott, amely a polgármester vezetése alatt a felterjesztést személyesen adja át a miniszternek s amely bizottságnak feladatává tétetett minden lehető minden irányban megtenni az iránt, hogy a szerződés megújíttassék.

A Fehérképi vendéglő bérbeadása tárgyában kötött szerződést felmerült akadály miatt a városi tanács a közgyűlés elé még nem terjesztette.

Olvastatott Domokos Ignác zalaegerszegi lakosnak felebbezése a városi tanács azon határozata ellen, melylyel felebbező beleegyezésével előzőleg történt megállapodás alapján a Fehérképi vendéglőnél felmerült 1.576 K javítási munkálatokból 616 K megtérítésére köteleztetett. A képviselőtestület a minden indoklás nélküli felebbezés elutasításával a tanács határozatot a benne felhozott indokok figyelembe vételével jóváhagyta.

Előterjesztett Kaszaháza és Neszele egyesített községnek kérelme tanköteles gyermekeiknek a zalaegerszegi elemi iskolákba leendő befogadása tárgyában. A közgyűlés nevezett községek kérelmének helyt ad abban az esetben, ha a községek egyenes adójuk után annyi százalékos fizetnek az elemi iskola fenntartási céljaira, ahány százalék pótlékjába kerül a városnak az elemi iskola fenntartása, mely célból utasította a közgyűlés a városi számvevőt, hogy az 1902-ik évi költségvetésből a város által fizetett százalékos állapítsa meg.

Esküdtszéki főtárgyalások.

Folyó hó 23-án kezdődtek az esküdtszéki főtárgyalások a helybeli kir. törvényszéknél. Tárgyalás alá került három ügy.

Első nap. (Február 23.)

Szándékos emberölés büntetével vádolt Nagy Sándor esesztregi lakos, 30 éves családos földmives bűnügye volt az első napon tartott főtárgyalás anyaga. Nagy Sándor fivére s egyuttal gámja is volt Nagy Julianna 17 éves esesztregi hajadonnak. Nem valami nagy békességben éltek egymással; az embertelen bátya többször megverte s végül az atyai háztól is elkergette a szegény leányt, akinek szomoruan folyó élete tragikus befejezést nyert.

Nagy Julianna ugyanis heves szerelemre lobbant Fentős István esesztregi legény iránt, ez viszont szerette őt s nem is állott boldogságuk útjában más, mint a kapzsi bátya, a ki nem akart semmiképen beleegyezni a fiatalok házasságába, mert kiskoru hugának vagyonát még tovább szeretne volna kezelni.

A leány többször sürgette bátyját jussa kiadása végett s ezt tette az elmúlt december 22-én is. Huga kérésére az embertelen Nagy Sándor azzal felelt, hogy felkapott egy sodrófát s azzal oly hatalmas ütést mért nővére fejére, hogy ez egy 10 centiméter hosszú koponya-repedést szenvedett s a pitvarban rögtön lerogyott. Az elvete-mült ember azonban ezzel nem elégedett meg, hanem a már összeesett áldozatra még háromszor rávágott a sodrófával.

Ebben a szomorú ügyben tartatott az első napon a főtárgyalás, melyet Sztaniszlavszky Adolf, kir. törvényszéki elnök vezetett. Bírák voltak: Sperlágh Géza és Skóday Aurél. A jegyzőkönyvet Domby Imre, kir. törvényszéki jegyző vezette.

A bizonyítási eljárás során vádlott beismeri tettét, de azzal védekezik, hogy azt erős felindulásban követte el s hogy nővérét megölni nem, csak megütni akarta s maga is megrémült, midőn őt összeesni látta.

A kérdések megállapítása után Schneider Gábor, kir. ügyészől hallottunk egy, tőle már megszokott, higgadt, igazán jogászai beszédet, a mely hatalmas alapon: érveken épült fel. Szerinte kétségtelen az, hogy csak szándékos emberölésről lehet szó, mert ha vádlott az első ütés után tényleg megrémült volna a nem várt eredmény miatt, akkor nem ütött volna áldozatára még háromszor. Kéri az esküdtteket, hogy vádlottat ehhez képest szándékos emberölés büntetésben mondják ki bűnösnek.

Dr. Hajós Ignác védőügyvéd tartotta ezután beszédét. Künn — ugymond — a tavasz hinti sugarait, az egész természetben kicsike virágtól kezdve minden fakad és életre kel s itt benn egy embernek, a vádlottnak erkölcsi haldoklása folyik. Érdekesen és merész színekkel festi vádlottnak lelki állapotát most és a tett elkövetése előtt. Kiemeli azokat a lelki motívumokat, azokat a titkos rugókat, melyek vádlottat tette elkövetésére készítették. A szégyen, hogy nővére a Fentősök közé, egy csordás-familiába megy nőül; a bosszúság és gyámi tekintély megsértése miatt; az elhaló édes anya mandatum, aki fiának meghagyta, hogy leánya bárkihez menjen feleségül, de Fentős Istvánhoz semmiesetre — tették azt, hogy Nagy Sándorban elementáris erővel tört ki testvére ellen a harag, ez a pillanatnyi elmezavar. Kéri az esküdtteket, hogy tekintsenek el a vérben fetrengő áldozat borzadályt keltő alakjától s ne legyenek ellenszenvvel a vádlott iránt, hanem legyenek itélethezatalukkor elnézőek, bocsánat-adók.

Schneider Gábor, kir. ügyész válaszolt a védőügyvéd beszédére. »Azzal kezdem — ugymond válaszomat, a mivel a védőügyvéd ur beszédét bevégezte. Elnézéssel, bocsánatról szólt a védőügyvéd ur. Elnézésre, esküdt urak, jogosítva van a sértett fél s adhat bocsánatot a jó Isten, mindeneknek atyja, de önöknek az a kötelességük, hogy a hol bűn van, ott büntessenek, ott alkalmazzák a törvényt. És befejezem azzal, a mivel a védőügyvéd ur kezdte, igen: künn a tavasz hinti enyhe sugarait és millió meg millió virág éled, itt benn meg egy korán leszakított, fejlődése teljében letört virágról, egy hajadonról folyik a szó, akit a bátyja leütött, akár egy kutyát, a kinek pedig joga lett volna az ember legdrágább kincséhez, az élethez.

A főtárgyalás eredménye az, hogy a törvény-

szék Nagy Sándort, a kit az esküdtek erős felindulásban elkövetett szándékos emberölésben mondtak ki bűnösnek, 7 évi fegyház büntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Esküdtek voltak: idősb Leszner József, Friss László, Takács Gyula, Oravecz Győző, dr. Czinder István, Vastagh János, Bárdi György, Békefi Elek, Nagy János, dr. Jámor Márton, Kaszás Kálmán, Büchler Jakab. Pótesküdt: Csendes József.

Második nap. (Február 24.)

Az alsószenzterzsébeti gyilkosság.

A nagy szenzációt okozott alsószenzterzsébeti gyilkosságban f. hó 24-én kezdődött az esküdt-széki főtárgyalás, óriási érdeklődés mellett.

A bűneset a vádirat szerint a következőképp történt: Sós Ferencnek szül. Ratik Zsófia, alsószenzterzsébeti lakos, földmives neje már 1901. év októberétől viszonyt folytatott Bali János nős és családossal, szintén odaváló lakos földmivessel. Zavartalan boldogságot természetesen nem élvezhettek, utjokban állott Sós Ferenc. Megfogamzott tehát agyukban a szörnyű gondolat, hogy Sóst elteszik láb alól.

Szinte bámulatos a szívósság, melylyel elhatározásukhoz ragaszkodtak. Tervet terv után szöttek, hogy szándékukat végrehajthassák. Egy izben kieresztették Sósna, aki vagyonos ember volt, a bikáit, hogy ezek majd a közibük menő gazdájukat felökléjék. A bikák azonban kimélete-sebbek voltak gazdájuk, mint az asszony férje iránt s a kritikus pereben nem álltak rud mellé, hanem szépen meghunyászkodtak, Sós meg szépen bekötötte őket az istállóba.

Más alkalommal dinamittal (nem tudni honnan szereztek) akarták Sóst a másvilágra röppenteni, de ez a terv is dugába dőlt: a történet az istálló-falat megrepegette ugyan, de Sós egy darabban életben maradt. És bár ekképen majdnem állandóan feje fölött csüngött a Damocles-kard, nemcsak hogy nem fogott rajta semmi, hanem még egészségesebb volt, mint valaha.

Sósna és Bali végre belátták, hogy kerülő utakon aligha fognak boldogulni, elhatározták tehát, hogy radikális módhoz folyamodnak.

Vettek három darab baka-panganét nagyságu, élesre fent kést, elkészítettek két nagyfejűt s egy fokost, szóval iszonyu öldöklésre készültek. Bali ezenfelül még vett egy sapkát, olyat, minőt csavargók szoktak viselni, de aminő göcsejvidéki földmives ember fején emberemlékezet óta se volt látható soha.

Ezen előkészületek után részletesen megállapították a tervet is már hetekkel, november 5-ike, vagyis a tett elkövetése előtt. A bámulatos, szinte hihetetlen körülményekkel és óvatossággal kieszelt terv ez volt: November 5-én vásár lesz Bellatincon. Erre a vásárra majd Sósna elküldi az urát. Fel fogja őt kelteni éjjel egy óra tájban s nehogy férje ezt az időt az indulásra korainak tartsa, az órát előreigazítja két-három órával, hogy az ura azt higgye, hogy 3-4 óra, vagyis rendes telkelő idő van.

Bali ezalatt majd a pajtában várakozik; megvárja, míg a férj utnak indul s a faluból kiér és csak ezután siet majd utánna, hogy künn, a mezőn támadja meg.

Nehogy pedig a ruhája elvéresedjék, magára öltötte Sósna egy régi dolmányát, melyet ennek neje adott neki, továbbá az emberi érzésből kivetkőzött Sósna egy szoknyáját, fejébe huzta az említett sapkát s levetette csizmáit, nehogy ezek nyomáról majd felismerjék. Ilyen jól neki készülve és természetesen fejszével felfegyverkezve várta tehát Bali Sóst.

Ez nem is késett sokáig. Utra-készen tényleg elindult egy óra tájban és elhaladt a pajta mellett is, nem látván természetesen a lesben álló Balit. Majd rátért a gyalogösvényre, amely nem-messe a falutól egy negyed órára eső, félelmes és vad, bozótos völgykatlanba vezet, amelyet nagy árok-nak nevez a nép, melyről babonás hírek keringenek. Mikorra azonban ideért, addig Bali már elébe került s egy fa mellett meghúzódva várta őt. Alig tett tehát néhány lépést a bozótban, előugrik Bali s egy hatalmas fejszeesapást mér feléje. Az ütés azonban nem terítette le Sóst, hihetőség mert ferdén volt irányítva.

Sós rögtön tisztában volt a helyzettel, hogy itt valamelyiküknek a küzdőtérre kell maradnia. Ez a tudat, a veszély érzete s az élet-védelem óriási erőt adott a támadónak s megtámadottnak egyaránt. S most gondoljunk el egy sötét éjjel, künn, vad, mondhatni elátkozott helyen két élet-

erős, trabisis férfi közt majdnem egy negyed óráig tartó élet-halál harcot.

A küzködő felek egy darabig a földön hemperegtek, s hol egyik, hol másik kerekedett felül. Közben Sós leharapta támadója kisujját. Majd késsel rohantak egymásnak. Működött a fejsze is, hol egyik, hol másik fél kezében.

Sós már-már győzőként került ki a küzdelemből, de ekkor hirtelen megjelent felesége, a ki háromszor egymásután, bestialis módon férjébe szurta kését, s így Bali javára döntötte el a szörnyű harcot. Sós erőtlenül esett össze s néhány pillanat múlva meghalt.

Sósna erre a már meghalt férj zsebéből kivette ennek erszényét, Bali pedig ott hagyta a sapkát. Ekképen akarták a dolognak azt a színezetet adni, hogy Sós rablógyilkosság áldozata. Végül az öldöklő eszközöket hazavitték s ezeket, valamint az elvéresedett ruhákat is a már előre elkészített meleg vízben Sósna kimosta s mint a ki jól végezte dolgát, lefeküdt. Bali pedig, mert sebei miatt a gyanu biztosan ellene fordult volna, elment a faluból s oda csak három nap múlva tért vissza, a mikor is rögtön letartóztatták. (Sajátságos, hogy Bali azért vetette le csizmáit, hogy ennek nyomáról fel ne ismerjék, a csendőröknek pedig épen ez adta a főbizonyítékot ellene. A mezitlábnyomoknál ugyanis a hüvelykujjnak oly nagy lenyomata volt, hogy erről a jéről rögtön Balira gyanakodtak, kinek abnormisan kifejlődött hüvelykujja van a lábán.)

A főtárgyalás bővelkedett izgalmas jelenetekben.

A börtönben ugyanis teljesen megtört, 52 éves Bali töredelmesen beismerte, hogy a tettet ő követte el s hogy Sósna már egy éven át a tett elkövetése előtt majdnem nap-nap után konferáltak Sós elvesztéséről, de azt állítja, hogy a terveket mindig az asszony eszelte ki s az bujtogatta őt a véghezvitelre is. Tagadja azonban, hogy a bűneselekményt ebben az alakban előre megfontolták volna, de az elnöklő dr. Fritz József, kir. törvényszéki bíró kérdéseire többször ellenmondásba keveredik, úgy, hogy vallomása végeztével világosan kitűnik, hogy bizony ter-veket a legapróbb részletekig előre megállapították, hogy az öldöklő eszközöket és a meg-tévesztésre szánt sapkát is ő már hetekkel a tett elkövetése előtt beszerezte s azokat a tett elkövetésének idejéig házában kamarájában elrejtve és elzárva tartotta. A bűneselekmény napjái a késeket sohasem használta és a sapkát sem viselte még hozzátartozói előtt sem. Egyebekben a cselekmény momentumait szakasztott úgy adja elő, mint ezt fentebb kifejtettük a vád alapján.

A másodrendű vádlott, Sósna tagadja, hogy férje megölésének tervét ő adta volna Balinak, tagadja, hogy ő keltette volna fel a kritikus éjszakán az urát és nem ismeri el, sőt a leg-határozottabban tagadja azt is, hogy a bűn-eselekmény elkövetésében bárminemű része lenne, ő ott sem volt, ő — úgy mond — fekiüdt az ágyában. Csak annyit ismer be mindössze, hogy a gyilkosság elkövetése után hozzá menő Balit ő mosta ki a vérből.

S most következett az első izgalmas jelenet: a két vádlott szembesítése. Bali heves szemre-hányással illette Sósna, ez viszont Balit, hogy őt romlásba sodorta. Bali dühtől remegő hangon kiáltja Sósna szemébe, hogy: „Te juttattál ide, te öletted meg velem az uradat! Te műved volt az egész!” Sósna villogó szemekkel utasítja vissza Bali szavait.

Perecikig tartott az izgalmas jelenet s az elnöknek egész energiával kellett fellépnie, hogy a nyugalom helyreálljon.

Ezután a törvényszéki orvosszakértők hallgattak ki a vádlottak elméleti állapotára nézve. Hosszas megfigyelésen alapuló egybehangzó ész-leletük szerint mindkét vádlott teljesen ép elme-állapotú és így akarat-elhatározási képességük nincs korlátozva.

Majd a boncolást teljesített orvosok és a védő-ügyvédek által kijelölt ellenszakértők közt folyt hosszabb polemia a felett, vajjon a hullán észlelt szurások kitől eredhettek, Balitól-e, avagy Sósna-tól. Az egyik ellenszakértő és dr. Thassy Gábor törvényszéki orvos kizártnak tartják, hogy a két szivsurás egyikét, a mely két és fél centi-méternyi hosszúságban az előnyakon huzódik, balról jobb felé, Sósna mérte volna nála jóval magasabb urára. A másik két szurásra nézve positive és minden kétséget kizárólag nem lehetett az eredetet megállapítani.

A tanuvallomások során Szőke István koreszmáros eskü alatt vallja, hogy Bali november 4-ikén

ivott ugyan nála mintegy liternyi bort, de egy-általában nem volt becsipve. Rácz István kör-jegyző szerint Bali, míg az asszonnyal viszonyt nem kezdett, szorgalmas, családjának élő ember volt, azóta jobban koreszmázott és dolgait el-hanyagolta. Tanu Sósna nem ismerte. Sóst kemény, kissé durva, mogorva embernek, de igen jó gazdának mondja.

Következik Bali Zsiga, a vádlott fia, a ki megtagadja a vallomástételt. (Bali fia látásakor érzékeny jelenetben tör ki s hosszasan sir.)

A most soron levő tanu, Bali Jánosna kihall-gatása alatt elnök a védők kértére zárt ülést rendel el s a hallgatóságot távozásra szólítja fel.

A zárt ülés azonban Balina csak a családi viszonyokat tárgyaló izgalmas vallomásáig tart s a terem — a főtárgyalást az elnök újból nyil-vánosnak jelentvén ki — ismét zsufolva megtelik hallgatósággal. Balina az vallja a továbbiakban, hogy férje minta-ember volt a Sósna-val való ismeretség előtt. Bort addig soha se ivott, cse-ndesen viselkedett s munkás, szerző ember volt, a ki családját is igen szerette. Szerinte minden-nek Sósna az oka, aki valósággal megbabonázta az urát. Bali, mióta Sósna megismerte, mintha kieserőldött volna, hónapokon át haza se ment: koreszmázott. Az ügy lényegére mindössze annyit tud, hogy férje a tett elkövetése előtt már hetekkel állandóan rejtegetett valamit a kamrában s oda még háznépéből sem engedett be senkit. A neki felmutatott bűnjeleket, a hosszú késeket és a sapkát sem látta soha, ez utóbbi férje fején soha sem volt.

Következő tanuk: Ratik Sándor, Bicsák János és Borsos József határozottan állítják, hogy Balinak Sósna-val való viszonyát ország-világ tudta s hogy Sósna már másokkal is volt viszonya, mert régebben is folyton ledér és erkölestelen életmódot folytatott.

Németh István, a nyomozást teljesített esesztregi csendőrőrs feje, határozottan eskü alatt vallja, hogy a gyilkosság színhelyén Sósna csizmáinak megfelelő nyomok találtak, a melyek kétséget kizárólag megállapíthatóvá teszik, hogy Sósna a gyilkosságban tettesi részt is vett. Még a Sósna csizmája talpán levő foltozásnak is hű lenyoma-tát találták a színhelyen.

Vallomása nagy izgalmat keltett a hallgatóság körében s mindenki várta most már, hogy Sósna töredelmesen beismeri tettet, ő azonban a szem-beesítés után is, bár hebegve, de állhatatosan tagadja, hogy a tett elkövetésében más része volna, mint hogy ő öltöztette fel Balit, hogy ennek ruhája el ne véresedjen, s ő mosta le a fejszéket és ruhákat is.

Az örmeister vallomását azonban Heiszter István és Rádi József csendőrök is mindenben megerősítik.

Végül Kovács József és Leposa Károly alsó-szenzterzsébeti lakosok hallgattak ki egyen-ként, akik eskü alatt vallják, hogy Sósna-val évekkor ezelőtt már nekik is volt bűnös viszonyuk s hogy ennek idején az asszony őket is folyton bujtogatta, gyakran követelőleg, hogy urát öljk meg revolver-lövészekkel.

A bizonyítási eljárás befejezése és a kérdések megállapítása után a vád- és védbeszédre került a sor.

Dr. Rézler Kornél, kir. alügyész, mint a vád-hatóság képviselője magas niveau álló, remek beszédet tartott, mely szólt az észhez s a szív-hez egyaránt.

A legsötétebb éjjelek egyikén, úgy mond, az alsószenzterzsébeti erdő titokzatos sűrűjében gyil-kolták meg Sós Ferencet.

A tettesek hiába választották az elkövetésre a néma erdőt, a vak éjjelt, mert az éj sötéteje nem volt elég jó takaró, a néma erdő nem volt jó titoktartó, szétfoszlott, ime, az éj sötéteje, be-szédés lett a néma erdő földje s ma megbor-zadva állunk meg az előtt a szörnyű tragoedia előtt, a mely a szétfoszlott sötétség nyomán élénk tárul.

Megborzadva állok meg a rémes látvány előtt, mert bár tudom, hogy öröktől fogva való a harc a „jó” és a „rossz” között s bár többször volt vesztés a harcban a jó, de oly diadalt kevés-szer ült a romlottság, mint most, midőn fel-fegyverezte a hitvest és szeretőt Sós Ferenc ellen.

Most azonban, esküdt urak, azt az indula-tot, amit a rémes látvány fakasztott szívükben, küzdjék le. Önök ma földi bírái a gyilkosoknak. Ítéletüknel némuljon el a fellázadt szenvedély s az esetet a bíró pártatlan szemüvegén át tekintsék.

Tisztemnél fogva, mely ide állított, hogy a

jogrend nevében vádoljak, eskümmel fogva, a melylyel az igazság zászlaját kezembe vettem, kötelességem, hogy felfedjem mindazokat a kérdéseket, a melyek az önök ítélkezése szempontjából figyelembe veendőek.

S most szabatosan kifejtette az alügyész a gyilkosság büntettének, melyre a vád irányult, kriteriumait s beigazolja azoknak a jelen esetben való fenforgását. Lépésről-lépésre menve bebizonyítja, hogy Sóst Bali és Sós né együttesen ölték meg. Hogy Bali ott volt, az kétségen felül áll. Sós nének pedig szintén részt kellett vennie a cselekmény elkövetésében. Sós hatalmas erejű ember volt, mondhatni góliáth, vele szemben Bali tettének nem kellett előreláthatólag okvetlenül sikerülnie. Az asszony, ha előzőleg nem is, de akkor, mikor Bali férje után ment, okvetlen gondolt arra az eshetőségre: hátha ez lesz az erősebb. Hátha az első csapás nem teríti le s ő kiragadja Bali kezéből a fejszét s ez marad a küzdőtéren. Meglátja Balin az ő dolmányát, az ő felesége szoknyáját, a fejszében felismeri saját fejszét: mi lesz akkor?

Ezek a gondolatok villámként futottak át az asszony agyát s rohant a viaskodás helyére, ahová éppen a legváltásosabb percekben ért: a kocka már erősen Sós javára fordult s Bali élete már csak hajszálon függött. Már-már előállt az a helyzet, hogy a támadóból legyőzött lesz s ekkor jött az asszony és megmentette — Balit.

S Bali hálás volt. A vizsgálóbíró előtt egészen magára vállalta a cselekmény elkövetését. Tőle ez nem gavalléria, ez több volt: hála élete megmentéséért.

A nyomok is feltétlenül bizonyítják, hogy Sós né részt vett a küzdelemben. Ők tehát együttesen ölték meg Sóst.

Az pedig, hogy tettüket előre megfontolták, csaknem kétségen felül áll. Az öldöklő szerek beszerzése, a sapka megvétele már hetekkel a tett elkövetése előtt történt. Az óra előreigazítása, a meleg viznek elkészítése és az a körülmény, hogy Bali órákon át várt a pajtában olyan kosztümben, a melyet az emberek csak akkor öltenek, ha ölni, vagy maskara-bálba mennek, a napnál fényesebben igazolják, hogy itt a praemeditáció, az előre megfontolás oly mérvben forog fenn, hogy jelen büncselekmény másnak, mint gyilkosságnak nem is minősíthető büntető-törvénykönyvünk alapján, melynek 278. §-a szerint a ki embert előre megfontolt szándékkal megöl, gyilkosság büntettét követi el és halállal büntetendő.

Végül kéri az esküdteket, hogy ne tekintsék lelki szemeik előtt a bitófát... (a szó említésekor Sós né arcára könnyek gördülnek s a kir. alügyész így fejezi be beszédét:) ne tekintsék a vádlott arcára hulló könnyesepeket, vagy ha már tekintik, akkor tekintsék azokat a forró véresepeket is, melyekkel az életétől megfosztott Sós a „nagy árok” talaját áztatta.

A kir. alügyész szavai nagy hatást tettek a hallgatóságra. Nem beszéd volt ez, ez egy rethori szónoklat volt. Nem hallottunk benne kapkodást, nyomról-nyomra ment az alügyész, érveit, egyiket a másik után szépen csoportosítva úgy adta elő, hogy azok hatása elől nem zárkózhattak el azok sem, a kik talán tulságos és kissé helytelen optimizmussal nézték e borzasztó büncselekményt. Egy cseppet sem csodálkozunk azon, hogy a kir. alügyész beszéde méltó feltűnést keltett nemcsak a laikus, hanem a jogász hallgatóságban is, mert az a főtárgyalás anyagául szolgáló büncselekményt mondhatnók plasztikailag kidomborítva adta elő.

Am megengedjük, hogy a kir. alügyész beszéde anyagául igen szép olyan természetű ügy kínálkozott, a melyben, hogy Ciceróval éljünk, oratio deesse nemini possit, de meg is felelt feladatának derekasan.

Dr. Hajós Ignác, Bali védőügyvédje állott fel ezután szólásra.

Mielőtt idejöttem — ugymond — esküdt urak, hogy e szörnyű bűnügyet feltárjam Önök előtt, úgy tettem, mint a legtöbb ember, ha valami nagy és nehéz utra indul: fohászokva fordultam kelet felé, a honnan minden bölcsesség jő. Egyszerre csak megjelent előttem a világosság — ex oriente lux — s azt sugallta nékem: „Ne nézd a Csemegi-codexet, a tételes törvényeket, vedd e nagy könyvet (a bibliára mutat) s benne megtalálod az örök igazságot. S én felütöttem és irva találtam Máthé evangéliomában:

„Akkor hozzá mentén Péter, monda: Uram megbocsássak-é az én atyámfiaimnak, valamennyiszer ellenem vétkeznek? Megbocsássak-é hétszer?

Monda neki Jézus: Nem mondom néked, hogy hétszer csak, hanem hetvenhétszer is.”

És felütöttem a prédikátorok könyvének hetedik részét és ott irva volt a 25-ik és 26-ik bekezdésben:

»Fordítám én magamat, (ezek a bölcs szavai) és az én szívemet a bölcseségnek tudására, megkísértésére és keresésére, az okoskodásnak is megtanulására; azonképen hogy megtudnám a bolondságnak goroszságát, és minden tévelygésnek balgatagságát:

És találtam én egy dolgot; mely keservesb a halálnál; tudniillik az olyan asszonyt, kinek az ő szíve olyan, mint a tőr és a vereség, az ő kezei pedig olyanok mint a kötelek. Aki Isten előtt kedves, megszabadul attól; a bűnös pedig megfogattatik attól.»

S Bali belekerült e rettentő hinárba, a melyből nincs menekése annak, a ki egyszer belejutott. Pedig Bali előbb becsületes ember volt, dolgos gazda és családját szerető ember, a kit koreszmában sohasem láttak s a ki feleségét, midőn ez beteg volt, hónapokon át ápolta hűséggel, odaadással. A talaj tehát, a melybe Ratik Zsófia a gonoszság magvait elhintette, jó volt. Abban nem fogamzottak volna meg, abból nem csirázta volna ki a romlottság magvai, ha ezeket nem alkalmas időben és még alkalmasabb módon hintette volna el épen ez a nő, ez a hiszterikus asszony, a kinek házassága Sóssal a lehető legszerencsétlenebb volt. Ez a durva, nyers ember vasszigorral bánt feleségével, a kinek benső világát megrázó színekkel vetítette a védőügyvéd az esküdtek elé.

Ő sohasem érezte ura mellett a családi élet melegét, neki ura mellett az élet, a mely mindnyájunknak legfőbb kincse, teher volt. Ne itéljük el tehát azért, hogy bensőjében felébredtek, hatalmas erővel felléptek azok a bűnös, szennyes indulatok, a melyek lassanként letarolták a lélek virágait, az éretyeket, lerombolták az ember társadalmi existenciájának alapját, az erkölcsi alapot egészen a fundamentomig és a melyek nyomán nem jöhet más, mint — ne profanizáljuk az emberi szenvedélyek hatalmát — gyilkosság, öngyilkosság, avagy örület.

S ez az asszony, a ki az elementáris erővel felgerjedt indulatok miatt mindenre képes volt, ez az asszony hálózta be Balit. Akkor közeledett hozzá, midőn ennek feleségét hosszú, gyöttrő betegség szegyezte az ágyhoz s azzal az eszközzel közelgett, amely a legtöbb ember szívének zárait fel képes nyitani: gyengédséggel. Az asszony kedveskedő, behizelgő viselkedésével befonta Balit, a ki ettől fogva rabja lett Sós nének s a kit az asszony hatalmas szellemi fensőséggel és démoni erővel bilineselt magához.

Az elbódult, a szerelmi furorba, quasi-örjögésbe került ember óriási lelki átalakuláson ment át. A dolog, a munkás élet nem kell neki, a ki előbb napestig verejtékezett; családjá tagjait kerüli, előbb bálványozta őket; azelőtt szeszess itallal nem élt s most koreszmáznai kezd. A szenvedélyek pedig, a melyektől lelki világa azelőtt ment volt, hatalmasan kezdtek benne felburjánzni. Ilyen erkölcsi megrázkódtatásokon menvén át, nemsokára olyan lelkiállapotba jutott, a melyben — lasciate ogni speranza! — ölni lehet, nagyon is lehet, de az ölési cselekményt higgadtan megfontolni soha!

Kéri az esküdteket, zárják ki a lehetőségét annak, hogy e bűnügy halálos ítélettel végződjék, azzal a büntetéssel, a melyet a kultura legmagasabb fokán álló államok kitöröltek törvénykönyvükből.

S most — így végezte beszédét a jeles védő-ha vissza vonulnak önök, esküdt urak, tanácskozni, lebegjen szemük előtt a legnagyobb kriminalista szelleme, a ki a golgothán kiszendített az emberiségért s a ki azt hirdette földi léte alatt, hogy az örök igazság csak a feltétlen könyörületességen s a meg nem alkuvó ember-szereteten eszméjén épülhet fel. Vezérelje önöket a bölcsesség, diszítse ítéletüket a szépség és erő s koronázza az örök szeretet!

Az a kép, a melyben a védőügyvéd, hosszas psychopathologiai tanulmányok alapján vádlottak lelki világát élénk tárta, megrezgette minden jelenlétnek idegeit, az a kép megrázó volt. A bűnösök lelki világának rajzolásában, a szennyes indulatoknak és izzó szenvedélyeknek festésében a védőügyvéd mester.

A hatalmas szónoki lendülettel elmondott, magasan szárnyaló beszéd neme tévesztette el a hatást.

Dr. Obersohn Móra, Sós né védőjére került most a sor a szólásban. A munka, melyet a védő magára vállalt, igazán súlyos volt. Mindenki elismerheti, hogy ilyen esetben védeni igazán opus operatum. Védőügyvéd kijelenti, hogy beszédében csak a pusztá tényekre fog szorítkozni. Hosszasan és logikusan bizonyítja, hogy Sós nének a küzdelemben való részvétele positive, minden kétséget kizárólag nem állapítható meg. Hivatkozik az orvosszakértőkre, a kik valószínűtlennek, sőt kizártnak tartják, hogy az áldozaton ejtett késszurásokat Sós né ejtette volna. A nyomokra vonatkozólag megjegyzi, hogy azok nem feltétlenül Sós né eszmájától eredhettek, mert, mielőtt a csendőrök a helyszínre értek volna, már ottjárt a falu apraja-nagyja. Faluhelyen többen viselnek a vásárokon vett és egy kaptafára készített eszímákat. A talpon levő foltról sem lehet okvetlen következtetést vonni Sós né jelenlétére, mert lehetett a kitódult nép közt más is, kinek foltos volt a eszímatalpa figyelmezteti az esküdteket, hogy ne lépjenek a feltevések ingoványos talajára s mivel a jelen esetben az, hogy Sós né a színhelyen ott lett volna s a cselekmény elkövetésében tettesi minőségben részt vett volna, feltétlenül és apodictikus határozottsággal meg nem állítható, kéri, hogy védenéit csak mint felbujtót szándékos emberölés büntettében, mondják ki bűnösnek.

Dr. Rézler Kornél alügyész dr. Hajós Ignác védőügyvéd beszédére reflektálva nagy derűtlenség közepette citálja Dumast: a házasság — ugymond — olyan bolondság, melyet nem lehet mindennap elkövetni. Tudhatta ezt Ratik Zsófi is; miért ment mégis Sós hoz? Tudhatta ő is, hogy az enyelgés évei hamar elmúlnak s gyorsan eljönnek azok az évek, a melyekben a megélhetésért való vállvetett küzdelem, ez az együttesen és egymásért folytatott nehéz és verejtékes munka s az a céltudatos vágy füzi össze a házastársakat, hogy egymásnak minél jobb módot, minél kellemesebb és nyugodtabb életet szerezzenek. Tudta ő ezt jól, de a házastársi viszony e második phasisából nem akarta részét kivenni. Ő dolgozni nem akart, ő a munkából magából nem, csak annak gyümölcséből akart részesülni. Egy cseppet sem csodálkozhatunk azon, ha az ilyen asszonyt nem sokra becsüli az ura s vele néha esetleg durva és goromba. De ez aztán még nem ok arra, hogy az ilyen asszony a vele nem jól bánó férjét leszurja.

Dr. Hajós Ignác és dr. Obersohn Mór replikáltak ezután, majd dr. Fritz József, főtárgyalási elnök világítja meg a kérdésekben foglalt jogi kérdéseket, alapos tudással s a laikusok előtt is érthetően.

Erre az esküdtek visszavonulnak határozatuk meghozatalára, a melyet este 8 órakor a hallgatóság feszült figyelmé közben akkép hirdet ki dr. Jámor Márton az esküdtek főnöke, hogy Bali Jánost gyilkosság büntettében mint tettest, Sós né pedig u. e. büncselekményben mint felbujtót az esküdtek bűnösnek mondták ki.

Most a büntetés kiszabására illetőleg annak mérvére tettek előterjesztést a védő és a vádló.

Este 1/2 9 órakor hirdeti ki hallgatóság esendben, óriási izgatottság közepette dr. Fritz főtárgyalási elnök az ítéletet, a mely szerint a kir. törvényszék az esküdtszék határozata alapján Bali Jánost életfogytiglan tartó fegyházra, Sós Ferencé Ratik Zsófiát pedig 24 óra alatt végrehajtandó kötél általi halálra ítélte.

Sós né az ítéletet egészen egykedvűen hallgatta, mert abban a meggyőződésben él, hogy asszonyt nem akasztanak fel. Balit az izgalom teljesen megtörte. Az ítéletben megnyugodott s miután a kir. ügyész semmisségi panaszát visszavonta, az ítélet veleszembben jogerős.

Harmadik nap. (Február 25.)

Az elhanyagolt nevelésű ifjak tipikus alakja volt a harmadik napon tárgyalt büncselekmény vádlottja. Varga Lajos reszneki születésű, 15 éves suhanc azok közé, a manapság már — fájdalom — erősen megnövekedett számú gyermekek közé tartozott, a kiket édes anyjuk még imádkozni sem tanított meg. Sötét tudatlanságban nevelkedett az atyai háznál.

Szülői szinte azon látszottak buzgólkodni, hogy fiuk semmi fejtörődelemmel se terhelje magát gyermek éveiben. A fiu azután az iskolába kerülve, hihetőleg e meghatóan gondos nevelés hatása alatt, azzal igyekezett szüleinek kedveskedni, hogy bámulatos conservatismussal ragaszkodott

a semmittudás kétségkívül nem sok fáradtságba kerülő és kellemes állapotához.

Hogy e nemes buzgalomban mily elismerésre méltó eredményt sikerült a derék ifjunak elérnie, azt mindennél ékebben bizonyítja az, hogy négy évi iskolázatás után még az »i« betűt sem tanulta meg.

Kilépve az életbe, pazar élvezetek megszerzését ambicionálta magának. De az e téren tett első kísérletén mindjárt rajtvesztett.

Nérót akarta utánozni a jámbor, de törekvésében pechje volt; nem született római császárnak. Kénytelen volt tehát alább adni a dolgot és — felgyujtani a szomszédasszony házáat.

Az esküdtbíró, Schneider Gábor és dr. Fürst János szép és élvezetes beszédei után vádlottat arra ítélte, hogy javítóintézetben helyeztessék el 18 éves koráig.

Hírek.

Eljegyzések. Bódy Zoltán, Zalavármegye harmadaltjegyzője eljegyezte Trsztjanszky Ilonka kisasszonyt, Trsztjanszky Ödön árvaszéki elnök bájos leányát. — Rosenkranz János, a zalamegyei központi takarékpénztár könyvelője, eljegyezte Smilliár Irma kisasszonyt, Smilliár Endre nyug. adóárnok s a zalaegerszegi takarékpénztár pénztárosának kedves leányát.

A bírák és ügyészek mozgalma. A fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat nem elégíti ki a bírák és ügyészek jogos igényeit. A zalaegerszegi kir. bírák és ügyészek tehát érdekeik megvédelmezése céljából országos mozgalmat indítottak s a következő felhívást bocsátották ki:

»Kartársak! A tisztviselők fizetésének rendezéséről benyújtott törvényjavaslat ha nem elégített is ki minden jogos igényt, a tisztviselői ágak legtöbbször régi panaszait figyelembe vette. A kormány felismerte kötelességét a köznek minden szolgálójával szemben, csak éppen a „független“ kir. bíróság és kir. ügyészség maradtak mostoha gyermekei az államnak, csak éppen ezek anyagi helyzetén nem javít számbavehetően, csak éppen ezek tisztességét megélhetését nem biztosítja és ezek jogos igényeit nem elégíti ki a javaslat.

A bírói és ügyészi kar helyzete a javaslatban igazán szánalmas. A javaslat rendelkezései a valóban „független“, hivatása magaslatán álló bírói kar megteremtésére nem alkalmasak, sőt a bírói méltóságot és tekintélyt egyéb osztályokhoz képest egyenesen aláülszítik. A törvényjavaslatnak a bírói és ügyészi karra vonatkozó rendelkezési méltánytalanság, mert nem nagyobb kvalifikációval bíró és nem fontosabb érdekeket szolgáló szervezetek munkájánál a mienket rosszabbul honorálja, sőt igazságtalan, mert szerzett javainktól foszt meg, az egyik állomáshelyen levőnek jogosan igényelt kiváltságot, a másik állomáshelyen levőnek jogtalan megkárosításával ad a nélkül, hogy legalább amannak jogos igényét kielégítse. Még azt sem mondhatjuk, hogy a javaslat a maga szempontjából komolyan akarja anyagi helyzetünk javítását: hisz a mi keveset ad is a fizetésnek — más szolgáló ágban működő tisztviselőknél kisebb mértékben — emelésevel, elveszi azt a fokozatos előmenetel korlátozásával.

Ezeknek a súlyosan sérelmes rendelkezéseknek abban rejlik az oka, hogy a bírói és ügyészi kar még a mai életviszonyok között sem tartotta eddig méltóságával összeegyeztethetőnek, hogy a saját érdekeit oltalmazza. Annak tudatában, hogy igényei igazak, kivánságai méltányosak, hitte, hogy az igazság majd magától is eljön akkor, mikor megjön majd a mások kiáltó szavára. — De bizony nem jött meg, — mert érdekünket más arra hivatott nem oltalmazta elég súlyos szavával: s így süllyedt a „független“ bíróság a javaslatban harmad-negyedrangú tényezővé.

Ily mostoha körülmények között magunk és a köznek érdekéből most már magunknak kell felelőni szavunkat az ellen, hogy a javaslatból ily alakban válják törvény.

Ezért tömörülünk mindannyian és

1. minden kir. bíróságnak és ügyészségnek bírái és ügyészei indítsanak megfelelő mozgalmat a javaslat számtalan sérelmének kimutatására, jogos igényeink érvényre juttatása, szerzett jogaink megóvása és a bírói és ügyészi kar méltóságának és tekintélyének megóvása céljából;

2. sérelmeink megállapítása, panaszainknak és kívánalmainknak együttes megbeszélése és az

illetékos fórum elé vitele céljából tartunk Budapesti országos értekezletet s arra az értekezletre minden testület küldjön ki legalább 1—2 tagot.

Felkérjük az országban levő összes kir. bíróságok és ügyészségek karát, hogy elhatározásokról minket és a többi bíróságok, illetve ügyészségek karát kölesönösen és sürgősen értesíteni sziveskedjenek.

Együttal felkértük a budapesti kir. törvényszék bírói karát, hogy a mozgalomhoz csatlakozva az értekezlet megtartására alkalmas helyet és időt kijelölni s erre a szükséges előkészületeket megtenni sziveskedjék. A zalaegerszegi kir. bírák és ügyészek.

A vármegyei tisztviselők mozgalma. Az állami tisztviselők fizetésének rendezése a közigazgatási tisztviselőket is mozgalomra serkentette, amely kétségkívül jogos, mert a közigazgatási tisztviselők anyagi helyzete mostohább, mint az államiaké s ha a tisztviselői kérdés megoldását elodázhatalannak ismerte el minden tényező, akkor azt meg kell oldani az egész vonalon. — A közigazgatás szolgálatában állók országos mozgalmat indítanak, amelyhez már 60 vármegye csatlakozott.

Zalavármegye tisztviselői most szervezkednek s az alispánt fogják felkérni, hogy érdekeiket képviselje. A nagy kongresszust előkészítő értekezlet március 25-én lesz Budapesten, amelyen természetesen Zalavármegye tisztikara is képviselve lesz.

Nyilvános nyugtázás. A plebánia templomban most készülő szentsírba a következők adakoztak:

Dr. István Vilmos szombathely-egyházmegyei megyés püspök ur Óméltósága 100 K, Thassy Lajosné 10 K, Csillagh Gyuláné 2 K, dr. Hány Istvánné 4 K, Thassy Ferencné 3 K, Árvay Lajosné 2 K, Vízgy Géza 4 K, Thassy Lajos 10 K, Bogyay György 1 K, dr. Skukliás Ödön 1 K 20 f, dr. Isoó Jánosné 2 K, Árvay Lajos 4 K, Baumgartner József 2 K, Schneider Gábor 2 K, Pál József 2 K, Sztaniszlavszky Adolf 5 K, Rézler Kornél 2 K, Rohonczy István 2 K, Szupits Antal 2 K, Siposs József 2 K, Polgár János 2 K, Remm József 1 K, Rutich Sándorné 1 K, Kaszter Sándor 2 K, Ján Ferenc 1 K, Skublies Imre 2 K, Dervarics Lajos 2 K, Pap János 1 K, Domonkos Ignác és Domonkos Ágnes 1 K, öz. Tretter Viktorné 1 K, Pataki Pál 2 K, id. Derencsény Pál 1 K, öz. Tahy Rozália 2 K, Kovács Károlyné 1 K, Bence Rozália 1 K, öz. Szocsák Sándorné 20 f, Szocsák Mária 20 f, Rózsás Mária 04 f, Gondi Ferencné 04 f, öz. Pámmer Jánosné 20 f, Simon János 20 f, N. N. 20 f, Jakab Ferenc 20 f, Nagy Vendel 10 f, Nierner Józsefné 10 f, Reinagl János 04 f, Horváth Ferenc 04 f, Pámer Jánosné 30 f, Ferrel Sándor 60 f, Lendl Orbán 20 f, Gönczöl N. 1 K, Németh József 1 K, ifj. Gönczöl József 1 K, Vertetich Lajos 10 f, Szabó Katalin 20 f, Cziráky Péter 10 f, Samu Vendelné 20 f, öz. Tóth Györgyné 10 f, Horváth Istvánné 20 f, Jálies Ferenc 10 f, Hunyady Sándorné 40 f, Bizsók Istvánné 20 f, Németh Józsefné 20 f, Peicsics Józsefné 20 f, Vizsi József 20 f, Bárdos Károlyné 06 f, Kovács Józsefné 20 f, Cserenkó Mária 20 f, Biszterszky Sándor 30 f, Collognáth Ida 30 f, Zsovár József 1 K, Feigl Jánosné 30 f, Németh István 20 f, N. W. 4 K, Farkas Ferencné 40 f, Dergáts Gyula 40 f, Zsömbölyi Jánosné 20 f, Nagy Károlyné 40 f, Strobol N. 10 f, Térdek Sándorné 20 f, Makk Drnó 20 f, Takács Anna 04 f, Janda Anna 10 f, Nyáry Samu 40 f, Veér András 60 f, Baly Béláné 60 f, Gáspárics Sándor 60 f, Gerencsér Józsefné 20 f, Kollár N. 10 f, Lakatos István 40 f, Schneider Antal 40 f, Horváth Károlyné 1 K, Magyar Endréné 30 f, Fülöp Józsefné 30 f, Epstein Józsefné 40 f, öz. Schwartz Imréné 20 f, Kondor József 10 f, Kósa Matild 10 f, Heigl József 10 f, öz. Bakos Józsefné 40 f, Jáklí Károlyné 20 f, Saffér Mihályné 10 f, Horváth József 20 f, N. W. 20 f, Zsován Péter 1 K, Klujber Ferenc 20 f, Bakos Lajos 20 f, Frivolies István 10 f, Dr. Kele Antal és neje 20 K, Szalay Lászlóné 2 K, Bertalanffy Józsefné 2 K, Udvardy Rafika 1 K, Malits József 2 K, Ferenczy Józsefné 2 K, öz. Csoknyai Jánosné 1 K, öz. Botfy Lajosné 2 K, Sztaniszlavszky Adolfné 2 K, Zsömbölyi Teréz 1 K, Balogh Gyuláné 1 K, öz. Rózsás Lajosné 2 K, Csutor Jánosné 2 K, öz. Kántor Pálné 2 K, Hangay Gézáné 2 K, Olasz Teréz 1 K, Varga Györgyné 1 K, N. N. 40 f, Gyuk Ilona 1 K, dr. Csák Károlyné 1 K, Kauffmann Mátyásné 1 K, N. N. 40 f, Krosetz Gyuláné 2 K, Krosetz Istvánné 2 K, öz. Erdős Gézáné

1 K, öz. Gerencsér Györgyné 1 K, Zalaegerszegi Munkásegylet 2 K, Tuczay Jánosné 2 K, Polák Ede 1 K, Sperlágh Gézáné 10 K, Török Ernő (Muraszombat) 5 K, Hajik István 20 K, Szirmay Béla 1 K, Dr. Fritz József 1 K, Dr. Föglein Miklós 2 K, Nemes Gyula 1 K, Hangay Géza 2 K, Bogyay Elemér 2 K.

Midőn mindezen adományokért köszönetet mondunk s az adakozókra Isten bő áldását kérjük, — szeretettel adjuk a hívek tudtára, hogy az eddig befolyt kegyes adományok távolról sem érik el az előirányzott összeget, amiért is hűveink további áldozatkészséget bizalommal kérjük.

Hangverseny. Mult hó 23-án tartották a zalaegerszegi nőegylet tancemulatsággal egybekötött hangversenyüket. Noha a kiváló érdeklődésből következően szép sikerre volt kilátás, az eredmény mégis felülmúlt minden várakozást. A mulatság agilis rendezőjének, Malatinszky Lajos főszolgabírónak, fáradságot nem ismerő tevékenysége előkelő és nagyszámu közönséget hozott egybe erre az estélyre, mely a koncert számait élvezettel és folyton megnyilatkozó tetszéssel hallgatta végig és reggelig táncolt utána. A hangversenyt Malatinszky Lajosné urán és Botfy Irén k. a. kezdték meg. Zongorán négykézre adták elő kiváló technikával és lelkesítő tüllel Franz Behr „Reitrit turque“-jét. Majd Pallanki Anna k. a. igaz érzéssel és jól iskolázott hangjával énekelt néhány magyar népdalt, Glaser Gyula ur zongora kísérete mellett. Résztvétel értesült ekkor a közönség arról, hogy Berényi Jenő ur, kinek ismert hegedűjátékát helyezte kilátásba a program — beteg. De tapsolva fogadták azt a kijelentést, hogy helyette Sándor Zsigmond ur fog fellépni. Sándor Zsigmond hegedűjátékát a közönség már ismeri; diesérni azt felesleges volna. Hiszen aki egyszer hallotta őt, annak emlékében művészi játéka megmarad. Ő játszott tehát a beteg Berényi Jenő helyett, zongorán pedig Martonfalvi Ármin ur kísérte, aki — megtoldva a programot — maga is gyönyörködtette remek zongorajátékával a közönséget. Tell Vilmos Ouverture-jét Reischl Gizella és Farkas Anna kisasszonyok kitűnő készütséggel és finom zenei érzéssel játszották el zongorán négykézre. Ha felemlítjük még, hogy Morgenstern Margit k. a. magyar népdalokat játszott cimbalmon, ritka művészi érzéssel s hogy Kublin Jenny és Politzer Margit kisasszonyok bájosan esieseregtek el dr. Blaha Sándor „Négyszemközt“ című tréfás dialógját, akkor teljesen beszámoltunk erről a sikerült estélyről. A rendezőség igaz hálával és köszönettel tartozik Sándor Zsigmond és Martonfalvi Ármin uraknak, akik készségükkel lehetővé tették, hogy a program rövidegét ne szenvedjen. — Köszönettel nyugtázza a rendezőség a következő felülfizetéseket: Gróf Batthyány Pál 54 korona, Zalaszentgróti takarékpénztár 26 korona 41 fillér, Baronyi Ede, Eitner Zsigmond, Gutmann László, Zierer Ernő 20—20 korona, gróf Batthyány Gedőné, gróf Batthyány József 14—14 korona, dr. Kunz Adolf, Malatinszky Lajos, Malatinszky Ferenc, báró Thüngen Ernő, Kublin Zsigmond, öz. Kozáry Aurélné, Kóber János, Ferenczi Győző, öz. Berger Jánosné 10—10 korona, Bogyay Arthur 7 korona, Brenner Ernő, Keresztury György, Kublin János, Steiner Dávid, Morgenstern Henrik, Horváth József 6—6 korona, Tomozy András, dr. Tarányi Ferenc, gróf Kornis Emil, báró Rosner József, Molics József, Chosenszky Miklós, Glaser Gyuláné, Viosz József, Nagy Kálmán 5—5 korona, Farkas Anna, Scholtz Károly, Gaylhoffer László 4—4 korona, Rozs Matild, Osadinszky György, Koller Ignác, Reischl Gizella, Kiss József, Czuczay József, N. N., Botfy Irén 3—3 korona, Mosonyi Henrik, Nyáry Kálmán, Nyáry Jenő, dr. Kaszter Ödön, Cziczter Anicet, Kreika Ferenc, Weisz Ferenc, Eitner Jenő 2—2 korona, Vill Károly, Szikora Vilmos, Zdrávy Árpád, Sztrókay György, Bauer Rezső, Krausz Rezső, Weisz Lajos 1—1 korona.

Meghívó. A „Zalamegyei Általános Tanítótestület Zalaegerszegi Járasköre“ f. évi április 2-án d. e. 9 órakor Boldogfán az iskolaépület tantermében tartja évi közgyűlését, melyre a mélyen tisztelt kartársak tisztelettel meghívottak. Tárgysor: 1. Horváth János zalaegerszegi kartárs úr gyakorlati tanítása. 2. Az új alapszabályok 21. §-a szerint képviselők választása a központi választmányba. 3. Képviselő választása a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába. 4. Vita-tétel: »Minő módokat lehetne keresztül vinni, hogy a megyei tanítótestület tagjai bizonyos egyetemleges kötelezett-

séggel mindnyájan tagjaivá lennének az Eötvös-alapnak? 5. »Az erkölcsi nevelés anyaga« című pályadíj nyertes munka felolvasása. 6. Pályadíj nyertes közp. választmányhoz. 7. Számtelemek ajánlása a közp. választmányhoz. 8. Számtelemek jelentése. 9. A jövő évi közgyűlés vizsgálók jelentése. 10. A jövő évi közgyűlés vizsgálók jelentése. 11. Folyóügyek, indítványok.

Műkedvelő előadás. Zalaegerszegen műkedvelő társaság alakult, amely kevés, de lelkes tagból áll. A bemutató előadás egy kaszinó estély keretében lesz, valószínűleg március 21-én, zárt körben. A műkedvelők Almássy Tihamérnak. »A rendelő óra« című kedves vígjátékát adják elő.

A zalaegerszegi kerületi betegsegélyző-pénztár közgyűlési kiküldöttjeinek választása február hó 26-án Németh Elek helyettes polgármester elnöklése mellett reggel 9-től d. u. 4 óráig történt meg, mely idő alatt a munkaadók közül 46-an, a biztosításra kötelezettek közül 56-an szavaztak le. Legtöbb szavazatot kaptak és így kiküldöttek megválasztottak: a) a munkaadók közül: Graner Géza, Goldfinger János, Morandini Tamás, Jány Károly, Klossovszky Ernő, Fangler Mihály, Papp Alajos, Lendvay László, Heinrich Pál, Pfeifer Heinrich, Reisinger Rudolf, Berger Samu, Vörös Gyula, Szakály István, Stefanecz József, Neufeld Izidor, Mauthner Jenő, Breisach Samu, Kaszás Kálmán, Baly Béla; b) a biztosításra kötelezettek közül: Kovács Mór, Radó Heinrich, Fangler Miklós, Lóvi Heinrich, Kirschner Heinrich, Hujber Kálmán, Csontos Zoltán, Dreisziger László, Fuchs Jenő, Weisz Mór, Jäger Adolf, Fangler Gyula, Pich Béla, Trebits Mihály, Fenyvesi Simon, Fábrián Lajos, Lendl Gyula, Pausa Kálmán, Huszák Mihály, Tislér József, Illés Elek, id. Brenner Ferenc, Nagy Imre, Hochberger László, Schmidt Lajos, Meskó Ferenc, Hollósy György, Lóvi Gyula, Lóvi Ignác, Vágó Endre, Unger Sándor, Goldfinger Ferenc, Schlesinger Gusztáv, Bakos Ágoston, Vörös István, Rosenbaum Albert, Varga János, Borsos Frigyes, Zsazsa Vencel, Missony Bernát.

Miniszteri elismerés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a Pozsonyban 1902. évi szeptember havában tartott II. mezőgazdasági országos kiállítás sikerének biztosítása érdekében kifejtett hazafias tevékenységéért és szíves közreműködéséért *Hertelendy* Ferenc országgyűlési képviselőnek, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület elnökének őszinte köszönetét és elismerését nyilváníttotta.

A kath. legényegylet hangversenye. A zalaegerszegi kath. legényegylet jól sikerült hangversenyt rendezett a múlt szombaton a „Kaszinó“ helyiségeiben. A közönség nem méltányolta érdeme szerint a szerény egylet törekvéseit s bár a terem jóformán megtelt hallgatósággal, de még kétszer annyian elfértek volna. A műsort a dal-kör kezdte meg s a vegyes kar Beethovennek „Isten dicsősége“ darabjának előadásával remekelt. A legényegylet dalárdáját Kauffmann Mátyás megyei aljegyző vezeti s fáradságot nem ismerő szorgalommal és lelkesedéssel képezte ki. Kun Vilmos, az egylet elnöke, a magyar ipar történetéről tartott magvas ismeretterjesztő felolvasást. A férfiak ezután magyar dalokat énekeltek s a vegyeskar Kreizernek „A granadai éjeli szél“ operájából az ima részletet adta elő. Szavaltak Vágó Endre és Vörös István. A társaság reggelig jó kedvvel mulatott.

Március 15-ikét a zalaegerszegi társaskör ez idén is nagyszabású ünnepély keretében üli meg. Az ünnepély a kaszinó nagytermében lesz.

A körmenet—muraszombati vasút. A napokban volt a kereskedelmi miniszteriumban a körmenet-muraszombati helyi érdekű vasút engedélyezési tárgyalása, Cseke Ferenc miniszteri tanácsos elnöklésével. A tárgyaláson résztvettek a cs. kir. hadügyminiszter, a honvédelmi miniszter, a m. kir. államvasutak és a magyar vasúti hajózási felügyelőség megbízottjai, továbbá Barthalos István engedélyes és Weiss Oszkár tervező mérnök. A bizottság a vonalvezetést minden tekintetben megfelelőnek találta. A senyházi variáns kiépítése esetén a vonal 77.0 klm. hosszú lenne és erre 7.600,000 K építési tőkét engedélyeztek, míg a kotormányi variáns kiépítése esetén a vonal 74.7 klm. hosszú lenne és erre 7.500,000 K építési tőkét engedélyeztek. Az építési tőke megállapításánál Weiss Oszkár a máv-tól bizonyos hozzájárulásokat kért, amit a máv. képviselői a maguk részéről megígérték. Az állomások közül Hászhágy, Szőce, Sötétmajor és Saál megépülését attól tették függővé, hogy az érdekeltek a kellő hozzájárulással ezen állomások létesítésével előáll-

jobb költséget fedezik-e? Az építési tőke meghatározása után Barthalos István előterjesztette a már meglevő egy millió korona hozzájárulás kimutatását és állami segítséget kért, mire a kormány megbízottjai a maguk részéről kijelentették, hogy felsőbb helyen támogatni fogják Barthalos kéréseit. Vasvármegyének az állami támogatást kérő küldöttsége Reiszig Ede főispán vezetése mellett február 26-án járult az érdekeltektől miniszterek elé.

A felső kereskedelmi iskola gyásza. Kiss Ferenc zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolai felső osztályú tanuló, akin február hó 14-én az iskolában a heveny örültség kiütött, egy heti kínos szenvedés után február hó 21-én a zalaegerszegi közp. kórházban elhunyt. A szerencsétlen véget ért ifjú temetése február hó 23-án délelőtt 9^{1/2} órakor volt; a gyászszertartásra a felső kereskedelmi iskola ifjúsága a tanári testület vezetése mellett megjelent testületileg; az ifjak korán elhunyt felejtethetetlen emlékü társuk ravatalára díszes koszorút helyeztek; Siposs Ernő felső osztályú tanuló, a Kisfaludy-éneklőkör alelnöke, a kör, valamint a tanulók nevében könyvekig meghatározott beszédben vett örök az elhunytól; végül az ifjúság énekkar Kaufmann Mátyás karnagy vezetése mellett gyászdalt énekelt, mely után a vasúthoz kísérték ki elhunyt társuk hült tetemét, amelyet a bánattól megtört szülők haza szállítottak, hogy a szülőföld áldott pora alatt aludja örök álmát szeretett gyermekük. Béke poraira!

Köszönetnyilvánítás. A Zalamegyei Központi Takarékpénztár részvénytársaság az állami polgári leányiskolai segítő-egyesület részére 20 koronát, a zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság az állami polgári leányiskola szorgalmas növendékei részére beszerzendő jutalomkönyvekre 10 koronát volt szíves adományozni, amelyért az intézet tantestületének nevében köszönetét fejezi ki Kászonyi Mihály polgári leányiskolai igazgató.

A nagykanizsai izr. jótékony nőegylet évi rendes közgyűlését f. hó 8-án tartja a következő tárgysorozattal: elnöki jelentés; pénztári kimutatás; a kilépő választmányi tagok helyettesi választása; a számvizsgáló bizottság megválasztása; az évi költségvetés megállapítása.

Gyümölcsészeti tanfolyam lesz Keszthelyen f. hó 10-től 25-ig; a tanfolyamon tanítók és földbirtokosok vesznek részt.

Kitüntetés. Hunyady János, a tapolezai m. kir. vincellériskola munkavezetője, a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállításon fűzfavessző munkadarabjaiért elismerő oklevelet nyert.

A keszthelyi iparos tanonciskola felügyelőbizottságának Nagy István városbíró elnöklete alatt tartott alakuló gyűlésén Opperl Károlyt bizottsági elnöké, Gyarmati Lajost alelnöké, Csathó Alajos ipariskolai igazgatót gondnokká, Szollár István tantestületi képviselőt jegyzővé választották.

Adomány. A zalaegerszegi takarékpénztár az izr. betegsegélyző egylet részére 40 koronát és a zalamegyei központi takarékpénztár 20 koronát volt szíves küldeni, mely nemes adományokért mely köszönetét fejezi ki az egylet elnöke.

A Sümeg-vidéki gazdakör Hayden Sándor gazdaköri elnök elnöklete alatt Sümegen tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen a jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után Sugár Jákó gazdaköri jegyző számolt be a gazdakör múlt évi működéséről, amit a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. — A számvizsgáló bizottság jelentése szerint a kör 1902. évi bevétele 1.342 K 09 f, kiadása 815 K 68 f volt s így a pénztármaradvány 526 K 41 f; ehhez járul 118 K tandíjhátralék és 370 K amerikai vesszők eladása után. A jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés Talabér Károly gazdaköri pénztárosnak a felmentvényt megadta. — Az amerikai szőlőtelepre nézve a közgyűlés elhatározta, hogy a földmívelésügyi miniszterhez segedelemért felterjesztett kérvény sorsát f. hó 15-ig bevárják s ha addig sem érkezik válasz, úgy a telepet megszüntetik s költségét gépek vásárlására fordítják. — Végül megállapították az 1903. évi munkaprogramot, amelybe felvették az állatkiállítás rendezését és tejszövetkezet alakítását.

A zalaegerszegi karácsonyfa egylet közgyűlését, a melyt február hó 22-én a tagok részvétele miatt nem lehetett megtartani, f. évi március hó 8-án fogják megtartani.

A gubagyár titkaiból cím alatt laptársunk, a „Magyar Paizs“ nyílt terében Faragó Bélát, a zalaegerszegi magpergető-gyár tulajdonosát élesen megtámadta Igricz Lajos, a gyár volt alkalmazottja. A támadás személyes részével Faragó Béla ur a nyílt-terben foglalkozik; abba beavatkozni sem szándékunk, sem jogunk nincs; de a közérdek szempontjából néhány szavunk mégis van a dologhoz. Lépten-nyomon a magyar ipar fellendítéséről beszélünk; fájlaljuk, hogy olyan oikkekért is a külföldre szorulunk, amelyeket itthon is előállíthatnánk s nemcsak hogy a pénzünket nem vinnék idegenbe, hanem talán nekünk is sikerülne az iparúzó államok gazdasági hatalmának alapját képező tőkéből valamit elhódítani. Az elvet valljuk és mégis sok ember szemében szállka, ha a magyar iparos új jövődelmi forrást teremt és tudásával, munkájával vagyont szerez. Nem kutatjuk a gubagyár titkait, de úgy vagyunk meggyőződve, hogy Faragó Béla egy társadalmi, mint üzleti téren kifogástalan ember; vállalatáról csak dicséretet hallottunk s csak azt látjuk és tudjuk, hogy amit produkált, azt szakemberek elismeréssel, kiállítási juryk érmeikkel és oklevelekkel jutalmazták. A magyar iparra tehát nem hozott szégyent. Azt is láttuk, hogy olyan anyagot értékesít, amely eddig erdeinkben elrothadt, értéktelen volt; azt is láttuk, hogy a gyár egy csomó embernek ad kenyeret s tetemes pénzüsséget juttat a nép közé; tapasztaltuk, hogy a tobozgyűjtés körül olyan munkaidőt és munkaerőt értékesít a nép, amely rendszerint improduktív volt. De mindezek nem érdemelnek elismerést, mert hát a gyáros — jól él mellette. Az pedig Magyarországon sokak szemében nagy bűn, ha valaki a vagyonát élelmességgel és munkával szerzi és nem öröklí. Az öröklött vagyon az már non olet. Milyen rettenetes baj az a köznek, hogy a magpergető gyár egy waggon tobozért, amely magpergető gyár nélkül nem ért egy hatost, 300—700 koronát juttat a nép közé, 300 koronát fizet ki a munkásoknak, és neki is meg van a jogos haszna az értékesítéssel járó nagy kockázat mellett. Lám ez bizony nagy bűn sokak szemében. Mi azonban azt óhajtjuk, hogy minden harmadik faluban füstölögjenek olyan gyárak kéményei, amelyek új értékeket produkálnak, új kereseti forrásokat nyitnak; azok a gyárosok pedig, akik a magyar földön szerzett vagyont a nemzet gazdasági erejének gyarapítására gyümölcsöztetik, csak hadd gazdagodjanak meg. Sajnáljuk, hogy egyetlen nagyobb iparvállalatunkat, amelyről mi is nem rég elismeréssel emlékeztünk meg, méltatlan vádakkal illették, de merjük hinni, hogy azok nem ártnak neki. Éppen ebben a számunkban akartunk megemlékezni arról, hogy Faragó Béla gyáros mennyire rászolgál a kapzsiság vádjára. Ez az alkalom kapóra jött. Néhány nappal ezelőtt Faragó Béla, visszouzással azon jóakaratu támogatásnak, melylyel a magyar erdész közönség zsenge hazai vállalatát kezdettől fogva részesítette, 6000 koronás alapítványt tett a Magyar erdőtiszták és erdészeti altiszták árvái javára. Lám a kapzsi gyáros, aki vagyonát saját szorgalmával és szakértelmével szerezte, nem feledkezett meg a társadalom segítségére utalt árvákról és a felhántorgatott jövödelemből azoknak is juttat. Azt hisszük, hogy ezeknek közlésével a közérdeket is szolgáltuk, mert a köznek is ártana az, ha egy munkás ember méltatlan támadások miatt elvesztené munkakedvét. Még csak egyet jegyzünk meg. Faragó Bélának előbbi foglalkozását vetik szemére. Demokratikus alapokon szervezkedett társadalomban az ilyen hang egy-szerűen neveléses. Vajon Schliemannnak, a világ első archeológusának hibául róják-e fel, hogy kereskedősegéd korában a héringes hordón ülve tanulta a görögök történelmét? Vagy Faure Félix köztársasági elnök korában szégyelte-e magát, hogy timárlegény volt valaha? Schwab, az acélkirály, kocsiskép szolgált; Krupp közönséges munkás volt. A saját erejükből emelkedtek felfelé s nem vetett rájuk semmi árnyat, sőt elismerést szerzett nekik a munka.

Névváltoztatás. Kiskoru Catrusca Titusz karánsebesi illetőségű Zalaegerszegen állomásozó m. kir. esendő hadapród-tiszthelyettes vezetéknévnek „Bezerédi“-re, Rác Lipót keszthelyi illetőségű tapolezai lakos nevének „Kovács“-ra, Pollák Mór nagykanizsai lakos nevének „Zalá“-ra, kiskoru Weisz Zsigmond kapolcsi lakos nevének „Vajdá“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Európai gyökerez és sima nemes vesszők a legelősebb árban, teljesen fajtisztán, igen szép, gyökerez, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvennégy bor- és esemege-fajok. Két éves gyökerez vessző, százhuszezer. Egyéves gyökerez hatszázezer. Sima, ötszázezer. Gyökerez fásajtvány, nyolcszázezer. Sima zöldoltvány, négyszázezer. Színes ténynyomatu diszes árjegyzéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az „Érmelléki első szőlőoltvány-telep“, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

A csáktornyai ipartestület évi rendes közgyűlését Godina Miklós ipartestületi elnök elnöklése alatt tartotta. Az elnöki jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés az előjárás javaslatahoz képest megállapította az 1903. évi költségvetést; valamint helyeslőleg tudomásul vette a vagyonkimutatást, mely szerint az ipartestület vagyona takarékpénztári tőkében 1885 korona 28 fillér, készpénzben 171 korona 29 fillér, hátralékokban 676 korona 27 fillér, leltári becsértékben 320 korona 70 fillér, összesen 3053 korona 54 fillér. A közgyűlés a lemondó előjárásnak buzgó működéséért jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét. A választást megelőzőleg Menesey Károly ipartestületi biztos, választási elnök, lelkes beszédet intézett a közgyűléshez. A választás eredménye: Godina Miklós elnök, Március Ferenc pénztáros; előjárásági tagok: Nuzsy Mátyás, Szalon Péter, Prusácz Alajos, Masztnak József, Sáfrán Károly, Mofesán István, Stolezer József, Bedics Ferenc, Lukács István, Ivancsics Ignác, Czvetkovics Antal, Heinrich Miksa. Számvizsgálók: Strausz Sándor, Pecsornik Ottó és Kristófi Károly.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem, hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. — Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Alapszabály jóváhagyás. A benkoveczy önkéntes tüzoltó egyesület alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta. — A zalaegerszegi karácsonyfa egyesület megváltoztatott alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Adomány. Csertán Károly alispán ur, a vezetésem alatt álló szegény izraelita gyermekeket felruházó egyesület céljaira tiz koronát adományozott, a melyért a szegény gyermekek nevében halás köszönetemet nyilvánítom dr. Gráner Adolfné az egyesület elnöke.

A zalaegerszegi népkönyha javára a következő adományok folytak be: Szalay Lászlóné, dr. Hány Istvánné 4—4 K, özv. Rózsás Lajosné, Balassa Benőné, Fenyvesy Miksáné, Neufeld Izidorné, Büchler Bertha 2—2 K, Thalberg Zsigmond bécsi török főconsul 10 K. A szives adományokért köszönetet mond a népkönyha vezetője.

A lótenyésztés emelése. A lótenyésztés egyetemes rendezése érdekében február 18-án a székesfehérvári méntelep-parancsnokság hatáskörébe tartozó tizenhét vármegye küldöttei értekezletet tartottak Győrött, Losonezy Mihály mintanőcsos, a földmívelési miniszter képviselőjének vezetésével. Az értekezleten Zalavármegyéből Csertán Károly alispán és Stádel János a Novai Gazdakör elnökhelyettese voltak jelen. Az értekezlet Hunkár Dénes, a veszprémmegyei lótenyésztési bizottság elnöke álláspontját egyhangulag magáévá tette. Hunkár álláspontja a következőkben foglalható össze: — A kérdés elbírálásánál figyelembe veendő: a meglévő állapotok és a rendelkezésre álló eszközök. Az elsónél a községek speciális viszonya szerint kell igazodni, irányadó legyen az a faj, amely ott többségben van. E 17 vármegye területén 1300 darab mént adott ki az állami ménes. Több megyében tapasztalta, hogy a lótenyésztés vezetése ellenőrizetlen volt. Angol fajta volt 962 darab, 62 arabs, 222 Nonius, 37 lipicai, 12 amerikai és 3 ismeretlen. Ebből kitetszik hogy e vidéken az angol faj az uralkodó és ennek tenyésztését kell fejleszteni. Olyan anyagot kell tenyészteni, hogy vele a mezei munkát, fuvarozást és katonaságot szolgálhassák. A tájfajta megállapításánál Sopron, Vas, Zala és Somogy vármegyék azon vidékeit kiveszi, ahol már a hidegvérű fajt elfogadták. Trensén, Nyitra, Bars vármegyék hegyes vidékein a lipicai tájfaj megállapítását, a többi vármegyére az erősebb angol félvér ló nevelését javasolja. A keresletre is figyelemmel kell lenni

itt, Ausztria szomszédságában az erősebb arabs félvérrel kiegyenlítésül ajánlja. Az amerikai mének kigazdának drágák. — Csertán Károly alispán, ki Hunkár indítványához szintén hozzájárult, a megjelentek érdeklődéséből az ügyszereket konstatálta. Az ellenőrzésre vármegyéjében még a esendőrséget is bevonja, de maguk a lótenyésztők járjanak kézre.

Üzleti záróra szabályozása. Az agyonterhelt kereskedelmi alkalmazottak legfőbb vágya, hogy az üzleti záróra társadalmi uton való szabályozását kieszközöljék. Ahol a kereskedők egyetértéssel s emberiségi szempontokból a merev és rideg kereskedelmi elvektől eltekintenek, az alkalmazottak törekvése érvényesült is. Legújabbban a csáktornyai kereskedők állapodtak meg abban, hogy ezentul április 1-től szeptember 30-ig este 8 órakor, október 1-től március 31-ig pedig este 7 órakor zárják be az üzleteket. Az idén kivételképen már március 1-től kezdődik az esti 8 órai záróra.

Köszönet. A zalaegerszegi takarékpénztár és a zalamegyei központi takarékpénztár az állami főgymnasium szegény tanulóinak segélyezésére küldött 20—20 K adományért ez uton is halás köszönetet mond az igazgatóságnak.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmuja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Kedvezmény a fürdőkben. Állami tisztviselők, szolgák s azok családtagjai a m. kir. földmívelésügyi ministeriumhoz benyújtandó kérvényükre a ministerium vezetése alatt álló gyógyfürdőkben és nyaralótelepeken a fürdő és idénydíjakból 25%-nyi mérséklésben részesülnek. Ilyen gyógyhelyek: Tátralomnicz, Fenyőháza, Lillafüred, Herkulesfürdő, Ránkfüred és Radna-Borberek. A kérvények április 1-ig nyújtandók be.

Eladó gabona. A kisbéri, bábolnai és mezőhegyesi ménesbirtok, a gödöllői koronaurodalom, a kolostordai ménesgazdaság, a bukinpalánkai esikótelep március 4-én nagyobb mennyiségű, vetésre alkalmas, tiszta búzát ad el.

Elvesztett térkép. Karácsonyfa község tagsítási térképét elvesztették. A ki megtalálja, küldje el a község birájához, a hol illő jutalomban részesül.

Ki nem lehet községi bíró? Egy adott esetből kifolyólag a kuria döntvényképen kimondotta, hogy szatócs és mészáros nem lehet községi bíró. A fenálló törvények és rendeletek értelmében ugyanis a bírónak kötelessége a szatócs-üzleteket és mészárszékeket időről-időre megvizsgálni, illetőleg ellenőrizni. Önmagával szemben azonban ennek a kötelezettségének nem tehet eleget.

Tiz forintos bankó nincs többé. A régi tizforintos bankjegy érvényessége tegnap február 28-án megszűnt. Fizetés gyanánt az állampénztár sem fogadja el többé. Az Osztrák-Magyar bank s ennek fiókjai írásbeli kérelemre március 1-éig még beváltják a tiz forintos, ezen határidőn túl azonban teljesen értékét veszti, akinek tehát még tiz forintos bankója van siessen folyamodni.

Lövöldöző legény. Molnár Tánzos József becsali legény, a ki csak a minap szabadult ki a helybeli fogházból, megint olyan tette vete-medett, a miért újból fogházba kerülhet. A becsali esárdában mulatva, szándékosan elfeledte az elfogyasztott ital árát kifizetni. És nehogy a koresmárosnak bátorsága legyen a bor árát kérni, a hogy kiért a szabadba, revolveréből lövöldözni kezdett. A lármaára többen összeszaladtak, mit látva a hetyke legény, minden megdölgölés nélkül több izben közéjük lött. Csak a véletlennek köszönhető, hogy az összesereglett emberek közül valakit agyon nem lött. Molnár már többször volt büntetve és ugy látszik, hogy a helyett, hogy megjavulna, rossz, szilaj hajlamai még fokozódnak.

Nagy népszerűsége és keresletre tett szert a „Yost“ írógép az egész világon, mert amint a New-York Herald írja, a gyár most az éjjeli üzemre is berendezkedett, hogy az óriási mérvű beérkező rendeléseknek eleget tehessen. Az 1903-as X-es számú modelljének nagy kelete kívánta a kétszeres produktiót. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a „Yost“ írógép részvény-társaság budapesti telepe New-York palota.

Sétabotokra alkalmas gesztenyesarjak eladása.

A glinai erdőgondnokság sétabotokra való gesztenyesarjakra hirdet árlejtést. Az évi vételár, egyszersmind kikiáltási ár 8000 korona. Bővebb felvilágosítást a zágrábi királyi erdőigazgatóság ad.

Javíthatatlan. Károlyi Juliánna helybeli illetőségű eselédet gonosz szelleme folyton lopásra készíti. Enyves kezéhez minden hozzáragad, a mihez csak hozzáfér. És habár gazdája kárára elkövetett lopásért már meg volt büntetve, a helyett, hogy megjavult volna, megint lopásra adta a fejét, meglapta a fizető gazdáját és egyik eselédársát. De rajta vesztett, mert elesítették és átadták a bíróságnak, a hol valószínűleg alaposan megbüntetik.

Ellopták a ló farkát. Egy koresma udvarán békésen ette a szénát egy vasmegyi gazda ember hosszú farku szürke lova. A szürke nem volt táltos; rosszul táplált, kizsárolt állat volt biz az, de olyan ékességgel áldotta meg a végzet, amelyre a szürke is, gazdája is büszke volt. A szürke ugyanis majdnem földig érő, dus farkával kergethette magáról a legyeket. Képzeltetve tehát a gazda boszúsága, mikor egy liter bor békés elfogyasztása után be akarta fogni a lovat s azt ékességétől megfosztva találta. Le volt vágva a farka tövig. A szürke elesufitóját azután kinyomozták egy Kopácsy Sándor nevű ember személyében, aki kefékötéssel foglalkozott s a szürke farkából is kefért akart gyártani.

Arany-árkeletpótlék március hóra. A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál szedendő árkeletpótlékot március hóra 19 1/2 %-ban állapították meg.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapestben 50 kilogrammonként: *lóhermag* 75—78 K; *lucerna* 55—62 K; *muharmag* 9 1/2—10 1/2 K; *baltacim* 12 1/2—14 1/2 K; *bükköny* 7—7 1/2 K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén február hó 22-én a hivatalos adatok alapján: *lépfene*: Zalabér 1 u., Zalaszentlászló 1 u.; *vesztettség*: Garaboncz 1 u., Kaczorlak 1 u., Cserszegtomaj 1 u., Kisvásárhely 1 u., Sénye 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Nagylengyel 1 u., Pókafa 3 u.; *rühkór*: Arács 1 u., Tapoleza 1 u.; *sértésorbánc*: Bucsenszentlászló 1 u., Nagypécsely 5 u., Lesenezetomaj 2 u.; *sértésvész*: Keszthely 8 u., Mikefa 1 u., Zebeczke 5 u., Nova 1 u., Alsóháhot 4 u., Paesa 8 u., Háshágy 1 m., Pusztaderies 4 u., Söjtör 3 u.

A „Zenélő Magyarország“ 4-ik füzeté a következő érdekes és divatos zeneműújdonásokat hozza: 1. Lányi Ernő, „Nem néz rám az a kis lány csak egyszer.“ Magyar dalt. 2. Bogdán J. „Viola“ keringőt. Veilchen Waltzer. 3. Schubert J. „A nyugalom te vagy.“ Dú bist die Ruhe múdalt. A legkedveltebb zongora zeneműújdonásokat hozza e minden zenekedvelőnek kiváló fontos-ságu zenemű-folyóirat, melyre előfizethetni negyedéven 6 füzetre 3 koronával a »Zenélő Magyarország« Klökner Ede zeneműkiadóhivatalában Budapestben, VIII. József-körut 22—24, a honnan érdeklődőknek mutatónyűfizetést ingyen küldenek s honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

Nyers selyemhárskelme 9 frt. 90 kr.-tól 43 frt. 25 kr.-ig egy teljes ruhához való anyag. Bérmentve és már vámmentesen házhoz küldve. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára Zürich.**

Piaczi árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6.90	7.—
rozs		5.80	6.—
árpa		5.30	5.70
zab		5.70	6.—
lóher		60.—	65.—
tengeri		6.—	6.50
bükköny		5.50	6.20
fehérbab		8.50	—
hajdina		—	—
burgonya		—	—
tarkabab		6.—	—

Nyilt-tér.)*

NYILATKOZAT.

Gyári irodámban egyéb személyzetem mellett, mint kiegészítő f. évi január hó 9-ike óta f. évi február hó 16-áig, tehát **összesen 37 napig** egy fiatal ember dolgozott, aki irodámból folyó évi február hó 16-án illetlen magaviselete miatt távozott.

Az illető, akit nap nap után személyazonossági okmányainak bemutatására hiába kértem fel, magát úgy nálam, mint a hatóságoknál, sőt az I-ső foku iparhatóság 103/903. számú jegyzőkönyvében is, **Igricz Lajos** czeglédi születésű **21 éves, evangélikus reformatusnak** vallotta holott a czeglédi rendőrkapitány hivatalos értesítése szerint Czegléden 1882-ben **Iricz Jakab és Krausz Josefa zsidó vallásu szülőktől született; neve nem „Igricz“, hanem „Iricz“; vallása nem „evang. reformatus“, hanem zsidó.**

Ezen **Iricz Lajos Igricz Lajos** aláírással a »Magyar Paizs« f. évi február 27-iki számában ellenem egy antisemita tendenciákkal saturált, rágalmazó cikket tett közzé.

A cikket aláíró **Iricz (Igricz) Lajos** egyénisége felment engem attól, hogy a közleményben foglalt, minden alapot nélkülöző, képtelen állítások tarthatatlanságára reflektáljak.

A személyemre és egyéni becsületemre vonatkozó rágalmak megtorlása céljából azonban a mai napon ügyvédem útján feljelentést tettem a büntető bíróságnál.

A bűnügyi vizsgálat dolga lesz tehát kideríteni, hogy nevezett önszántából, saját elhatározása folytán irta-e a cikket, **avagy része van ebben más egyéneknek is, a kiket a kenyérrigység készített ezen és hasonló eszközök felhasználására.**

Zalaegerszeg, 1903. évi február hó 27.

Faragó Béla

„a Magyar Fenyőmag Pergető Gyár“
tulajdonosa.

*E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: **dr. Csák Károly.**
Társszerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

1109/v. 1902. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró V. I. 391. sz. végzése által a **Zalamegyei központi takarékpénztár** végrehajtató javára **Kovács János** szentkozmadombjai lakos ellen 470 korona tőke, ennek 1902. évi március hó 29-től járó 6% kamatja,

ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 1160 K-ra becsült lovak, szarvasmarhák és két szekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis **Szentkozmadombján** leendő eszközésére **1903-ik évi március hó 10-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1903. évi február hó 18-án.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

Foglár-Völgyi Lecsapoló-Társaságot **1903. évi március hó 5-én Zalaistvándon reggeli 9 órakor választmányi-, 10 órakor közgyűlésre** tisztelettel meghívom.

TÁRGYSOROZAT:

1. Határozat képesség megállapítása.
2. Igazgató jelentése.
3. Pénztáros-, számvizsgáló bizottság értesítése 1902. évi eredményről.
4. 1903. évi ártér és szavazat megállapítása.
5. Ugyanazon időre munka és költségvetés meghatározása.
6. Hason időre számvizsgáló bizottság választása.
7. Szily Dezső társ. elnök elnökségről, F. T. Szücs Móríc pénztáros, pénztárosságáról lemondása s így elnök és pénztáros választás.
8. Apró házi ügyek elintézése.

Szily Dezső
társ. elnök.

ad. 942/tkv. 1903.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy **Lövinger Simon** végrehajtónak **Bessenyei Róza Riedelmayer Jánosné** végrehajtást szenvedő ellen 195 K 06 f tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 1490. sz. tjkvben + 2783. hrszám alatt végrehajtást szenvedett tulajdonán felvett ingatlanra 275 K; — II. a zalaegerszegi 1896. sz. tjkvben felvett következő ingatlanokra: + 2784. hrszám alattira 132 K, + 2785. hrszám alattira 103 K, + 2956. hrszám alattira 407 K; — III. a zalaegerszegi 3159. számú tjkvben + 2196/a hrszám alattira 145 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi június hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor Zalaegerszegen** a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 27 K 50 ft, 13 K 20ft, 10 K 30 ft 40 K 70 ft, 14 korona 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kizelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1903. évi február hó 13-án.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

A z.-egerszegi »Chewra-kadischa« egylet előljáróságának, az alapszabályok 30. §-a értelmében, 3 éves mandatumája lejárt.

Ezen egyesületnek f. hó 3-ikán tartott képviselői gyűlése az új választást elrendelte és a kiküldött választó bizottság ennek megejtésére folyó évi március hó 8-ik napját tűzte ki.

A választó bizottság a jelen intézkedést azon kérelemmel teszi közzé, miszerint a t. c. tag urak a kitűzött napon, ezen nagy és nemes célu egyesület felvirágzása érdekében s iránta tartozó kegyeletből, szavazati jogukat, mint a jogok legszebbikét, minél tömegesebben gyakorolni sziveskedjenek.

Kelt a zalaegerszegi Chewra-kadischnak Zalaegerszegen, 1903. évi február hó 22-én tartott választó bizottsági üléséből.

Berger Miksa sk., biz. jegyző.
Grünvald Lajos sk., biz. elnök.

46/v. 1903. szám.

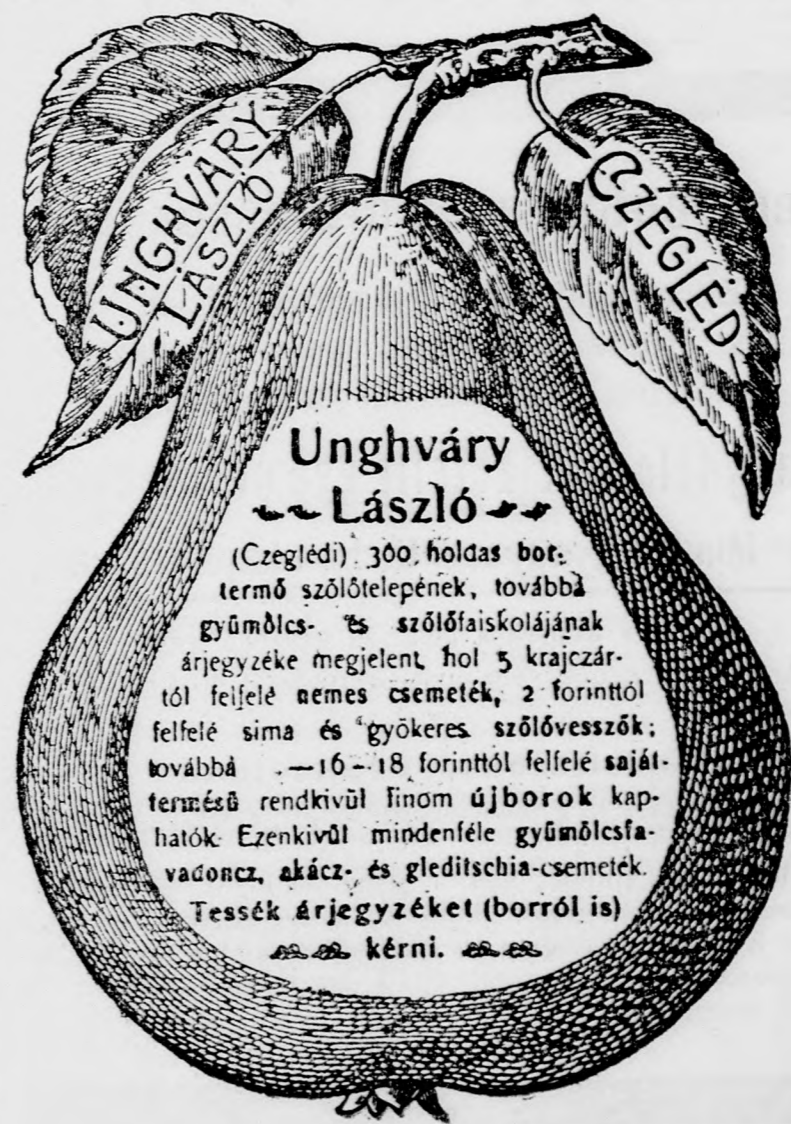
Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró V. I. 830 sz. végzése által **Zieger Károly** dobrai lakos végrehajtató javára **Szabó József** boeczöldi lakos ellen 180 K tőke, ennek 1902. évi május hó 12-től járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 810 K-ra becsült egy tinó, lovak, esikók és szekerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Boeczöldön** leendő eszközésére **1903. évi március hó 5-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1903. február 17-én.

Nemes Sándor
kir. bir. végrehajtó.

Logkedveltebb, legtökéletesebb
aroztisztító és szépitő szerek: **Akácia**

KRIEGER-féle -GRÉME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

**ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR**
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gézszerelő-100 000
kiszállítás és
kiszállítás. Kiseb. g. gépüzemben.

Különbérletekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivételre árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévívízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakószobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szüsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szürmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
HALHÓLYAG
tucatszája 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után

küldi e szakma
legelő rangu
ezéje:
REIF J.
specialista. Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen

Modem
BUTOR.
Órlást választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-butorkban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok szét-
küldése és hal. üzenetküldések le-
tesítése céljából (postai jóváhagyással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Múder-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az **OSAN**

Foülműve az eddig ismert összes fogászati
OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.

Cserny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
RÓZSATEJ szépitő-szer
Egveje 1 frt. Ebhez
balzsamszappan 80 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legkedveltebb
Sanningene hajfestő-szer sötétszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Cserny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron győgytárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITATTOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványal államér. ények
és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató

INTERNATIONAL
SZÖRVESTŐ
néhányzori használat után az arézról és
kézről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész,
Budapest, Gyár-utca 17
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTAEGGER
Fiatal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fohérit, szépit.
1 üveg 99 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerész
Budapest, V., Lipót-körút 28.

**A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

Törlesztési közzéjegyzéssel:		2 1/2-3% levonással:	
50 évre a tőke évi 5.70%-a	34	50 évre a tőke évi 5.20%-a	34
33 1/2 : : : 6.50%-a	25	40 : : : 6. : -a	25
22 : : : 8. : -a	15	30 : : : 7. : -a	15
15 : : : 9.80%-a	15	20 : : : 8.40%-a	15

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Saját érdekekben hirdessen
LEOPOLD GYULA
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Eladó
1000 darab tölgyfa lugos
vagy kerítésláb különböző vastag-
ságban. 500 darab gesztenyefa
lugos vagy kerítésláb. 10.000 drb.
gesztenyefa szőlőkaró. 50 öl 1901.
évi bükkhasábfa. 100 öl 1901. évi
cserhasábfa.

Fischer Gedeon
földbirtokos
Zalatárnokon.

Igen fontos gyomor-bajosoknak!
Étvagytalanságot, gyomorbántalmat,
főfájást, rossz emésztést, gyomorgyengeséget,
emésztési zavarokat megszüntetnek a
Brady-féle Máriaczei gyomorceppek.
Minden gyógyszerertárban kapható.

Sok ezer embernek hála- és köszönő irata!
Ára egy üvegnek használati utasítással 40 kr., kettős
üveg 70 kr.

Hamisításoktól óvakodjunk!
A valódi Máriaczei gyomorceppek a
következő védjeggyel és aláírással: *Brady* vannak
elátva.

Ahol nem kapható, oda a pénz előleges beküldése
mellett küld a főraktár Brady C. gyógyszerertára a Ma-
gyar Királyhoz Bécsben (I. Fleischmarkt 1.) és pedig
5 koronáért 6 kis üveggel és 4 korona 50 fillérért 3
nagy üveggel bérmentesen.

Szőlőoltványok
szokvány minőségben és
európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen
ieszállított áron. Oltványok ezre 90-100 forint.
Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból,
fajtisztán, teljes jóállással. Ha a szállítvány a meg-
rendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és vissza-
szállítási költséget, valamint a megrendelő által
kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafize-
tem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költ-
ségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.
Gleditschia csemetek és magvak.
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény.
Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevel-
hető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással,
melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még
az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a
bekerített részek teljesen kulcsal zárhatók. Min-
den rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és keze-
lési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett
színes fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és
bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nél-
kül. Az árjegyzéken kívül oly könyvet kap ezzel,
ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen
az a ház vagy család, a hol annak tartalmát
hasznára ne fordítanák, városon, falun, pusztán gaz-
dag vagy szegény családnál egyaránt. Így még
azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem
akarnak, mert benne számos oly közlemények fog-
laltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot
tesznek.

Diócsemeték. Kétéves, óriási jövedelmet
biztosító voltánál fogva, en-
nek tenyésztése majd min-
den gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cim: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-
Telep.” Nagykágya, u. p. Székelyhid.

Köhögésben!
szennedő
kisértse meg a köhögést csilla-
pító és kellemes ízű
**Császár
Mell-bonbont.**
2740 hatáságilag igazolt bizo-
nyítvány szől mellett
és hogy sikerrel használható köhő-
gésnél, katarrusnál és elnyálkaso-
dásnál. Kapható 20 és 40 filléres
esomagokban Schmidt Győző zala-
egerszegi cukrásznál.

Meghívó.
Az országos vörös kereszt egyeslet
zalaegerszegi fiókja
f. 1903. évi március hó 8-án d. u. 2 óraker
a városi tanácsteremben
rendes évi közgyűlését
tartja,
melyre az egyeslet t. tagjait tisztelettel
meghívja
az elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki jelentés.
2. Pénztárnoki jelentés és vagyonállás
bemutatása.
3. Választmány megválasztása.
4. Indítványok tárgyalása.

Zalaegerszeg, 1903. február 28.

Epilepsia.
Aki nyavalyatörésben, gör-
csökben és más idegbeteg-
ségben szenved, kérjen ar-
ról füzetet. Kapható ez a
füzet ingyen és bérmentve
a „Hattyú” gyógyszerertár-
ban Frankfurt a M.

Órák, ékszeresek
RÉSZLETFIZETÉSRE
 is, olcsó szabott áron
SERÉNYI
 órák és ékszerész
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
 Főközlés: 14. Főutca 21. sz.
 Képes árjegyzék
 ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGNER-féle
RÉPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye
 BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
 Ellásmért megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárban, 6 cs. és kir.
 lensege József főb. udvari szállítója
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-,
 gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, elmezavar ellen.
 E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGtól
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében
 BUDAPESTEN, VII. KER., KERPESEI-UT 30. SZÁM.
 !!! Régi kis képek után is sikerült nagytások !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszere-
 riően, pontosan és legolcsóbban közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

PLATSCHKE VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
 já, gyomorbajok ellen csodáshatású a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Póztán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt“ gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitzing hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolat, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak berou-
 dezve. Kitzing ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

346/tkv. 1903. szám.
Árverési hirdetményi kivonat.
 A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-
 könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Keresztury
 József végrehajthatónak kiskoru Millei Mária végre-
 hajtatást szenvedő ellen 60 korona 24 fillér tőke-
 követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében
 a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a
 misefai 65. számú tjkvben + 256. hrszám alatt
 felerészben Halál István, felerészben kiskoru Millei
 Mária tulajdonánál felvett ingatlanból Millei Mária
 1/2-ed részbeni jutalékára 1022 K ezennel meg-
 állapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik
 és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903.
 évi március hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor
 Misefán a község házában megtartandó nyilvános
 árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is
 el fognak adni.
 Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlano-
 k becsárának 10%-át, vagyis 102 korona 20
 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48.
 §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881.
 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt I. M.
 rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes érték-
 papírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az
 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánat-
 pénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésé-
 ről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
 gáltatni.
 A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
 Zalaegerszeg, 1903. évi január hó 15-én.
 Rutich, kir. tszéki bíró.

Gyomorbetegeknek,
 akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy
 szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusbán, gyomorfejfájdalomban,
 nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emész-
 tési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az
Ullrich Hubert-féle
 növény bor.
 Kitzing gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszervét
 anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott,
 betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.
 Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint felfájás, felbőgös, gyomor-
 égés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.
 Szorulás, kölikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan meg-
 szűnnek.
 Halvány, aszott kinézés, vérhányás a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a
 következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti
 az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő írat
 igazol.
 A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá
 Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Mura-
 szombat, Bellatincez, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csab-
 rendek, Sársvár, Németsújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemes-
 vid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szócs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pincze,
 Páka, Újudvar, Nagygrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban,
 illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész
 osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell
 és csak
Ullrich Hubert-féle növ. bor.
 kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bár-
 mely részébe.

Dr. Dreiszker vizgyógyintézete
 KÖSZEGEN, Vas megye, vasuti állomás.
 RENDSZER:
Priesnitz és Kneipp.
 Legjobb gyógyeredmények!
 Gondos orvosi felügyelet!
 Igen jutányos ár!
 Prospektus ingyen és bérmentve!

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik
 UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

PURGO
 A kir. szabadság és véglegesség
 Angol, francia, magyar és
 német egyetemesi tanácsok által
 rendeltetve és ajánlva, mint a
 legényhűbb használat.
 A kir. szabadság és véglegesség

Szőlőjtvány eladás.

Rip. Portalisra ojtott, dus gyökérzetű fajtisza

fasajtványok.

	I. rendű	II. rendű
Olaszrizling	5000 db.	3000 db.
Ezerjó	500 »	500 »
Kadarka	500 »	
Kövidinka	500 »	

I. osztályu ezer darabja 95 frt.
II. " " " " 40 frt.

FENYVESI MIKSA
jánkahegyi szőlőbirtokosnál
Zalaegerszegen.

ad. 10561/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Varga Mihály* zalaegerszegi lakos végrehajthatónak *Bessenyei Rozi Riedelmayer Jánosné* végrehajtást szenvedő ellen 170 K 46 f tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 784. számú tjkvben + 1227/b hrsz. alatt végrehajtást szenvedett tulajdonául felvett ingatlanra 106 korona; — II. a zalaegerszegi 101. számú tjkvben + 681/b hrsz. számú ingatlanra 47 korona, + 1233/b hrsz. számú ingatlanra 157 korona, + 1242/a hrsz. számú ingatlanra 392 korona, + 1326/a hrsz. számú ingatlanra 87 korona, + 1379/b hrsz. számú ingatlanra 332 korona, + 1386/a hrsz. számú ingatlanra 155 korona, + 1390/a hrsz. számú ingatlanra 39 korona, + 2424/b hrsz. számú ingatlanra 700 korona, + 2880/b hrsz. számú ingatlanra 116 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi március hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor Zalaegerszegen a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 10 K 60 f-t, 4 K 70 f-t, 15 K 70 f-t, 39 K 20 f-t, 8 K 80 f-t, 33 K 20 f-t, 15 K 50 f-t, 3 K 90 f-t, 70 K-t, 11 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1902. évi december hó 4-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik kórtényél, csuszál és megfűléseknel.
Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üregeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzékkel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható.
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
céasz. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Fernolendit

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szint kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 12.** Mindenütt kapható.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés:

Köhögés, rekedtség és
elnyálgasodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kítünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kasztner Sándor**, Sümegen: **E. Dervarics István**, Zalazentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerüzleteiben.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóizre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávé«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

